

Upravništvo: Ljubljana, Knafljeva 5
— Telefon št. 3122, 3123, 3124,
3125, 3126.
Inseratni oddelek: Ljubljana, Selen-
burgova ul. — Tel. 3492 in 2492.
Podružnica Maribor: Grajski trg 7.
Telefon št. 2455.
Podružnica Celje: Kocanova ulica 2.
— Telefon št. 190.
Računi pri pošt. črt. zavodih: Ljub-
ljana št. 11.842, Praga čisto
78.180, Wien št. 105.241.

JUTRO

Izhaja vsak dan razen ponedeljka.
Naročnina znaša mesečno Din 25.—
Za tuzemstvo Din 40.—

Uredništvo:
Ljubljana, Knafljeva ulica 5, telefon
3122, 3123, 3124, 3125, 3126, Maribor,
Grajski trg št. 7, telefon št. 2455,
Celje, Strossmayerjeva ulica št. 1,
telefon št. 65.

Rokopis se ne vračajo

Lansbury v Beogradu

Danes pride v Beograd angleški po-
litik George Lansbury. Nahaja se na
potovanju po balkanskih in srednjeev-
ropskih državah. Mudil se je že v So-
fiji, od tam se je podal v Bukarešto, a
sedaj prihaja k nam v Jugoslavijo.

Lansburyjevo potovanje je podjetje
prav svoje vrste. Ni to uradna misija
angleškega politika, a vendar je mno-
go več, nego samo zasebna zadeva. Te-
mu primerno posvečajo siru Lansbury-
ju povsod veliko pažnjo. Britanski na-
čin je tak, da imajo za zadeve, ki spa-
dajo posredno, ali neposredno v sfero,
ki se tiče ali bi se mogla kdaj tikati
zunanje politike, bodisi v celoti ali nje
posameznih področij, posebne neurad-
ne strokovnjake, ki poznajo problem
do dna, se ga lotijo z vso temeljitostjo
ter potujejo na »lice mesta«, ako je po-
trebno, da se dovolj temeljito zaglo-
bijo v vprašanje. Tak strokovnjak so
posebnost britanske politike in pozna
jih zgodovina britanskega mednarod-
nega uveljavljanja že dolgo. Njihova
dela, njihovi uspehi v obliki sodbe v
času, ko stopi problem na dnevni red,
so bili že ponovno neprecenljivega po-
mena za angleške odgovorne državni-
ke. In z njihovo pomočjo se je izkaza-
la britanska politika informirana čes-
to, celo o stvareh, ki so se zdele za
imperij Velike Britanije povsem nein-
teresančne.

Lansbury, ki je član angleške spod-
nje zbornice, se je lotil z vso temelji-
tostjo proučevanja mednarodnega go-
spodarskega stanja, studija mednarod-
nih gospodarskih težav in problemov,
pa tudi sredstev in načinov, po katerih
bi se moglo dospeti do boljših solucij,
da razvozlanja sodobnih vzlovov med-
narodne politike. Lansbury je izšel iz
laburistične stranke, ki ji je nekaj ča-
sa celo načeloval; ni čuda, če je v osno-
vi njegovega pojmovanja ideja, da so
sodobnih mednarodnih težav in poli-
tičnih napetosti krive gospodarske te-
žave. Tudi za časa svojega sedanjega
balkanskega potovanja je izjavil v raz-
govoru z novinarji, da smatra gos-
podarsko neuravnovesenost kot vir zla,
kot oni poglaviti vzrok, ki zastruplja
odnošaje med narodi ter vzneirja du-
hove in povzroča napetosti tudi v po-
litičnem območju. Lansbury je ob ne-
šteti prilikah pokazal, da smatra so-
dobno mednarodno situacijo kot silno
nevarno; a prav zato, da se prepreči
izbruh svetovne vojne, ki bi pomenila,
naglašja Lansbury, grob sodobne civi-
lizacije, je treba prirediti z zdravlje-
njem. To pa se reče po njegovem mne-
niju: treba je začeti z zdravljenjem go-
spodarskih težav, in ako se to posre-
či, smo s tem samim preprečili pre-
tečo vojno nevarnost.

Konkretna ideja Lansburyjeve misi-
je je predlog, naj se skliče mednarod-
na konferenca, na kateri naj se pred-
stavitelji in zastopniki držav zberejo,
da si povedo in raztolmačijo gos-
podarske težave, ki jih tarejo, potem pa naj,
na osnovi izčrpnih diagnostičnih refe-
ratov, pristopijo k drugemu delu sa-
nacijske naloge, to je k reševanju go-
spodarskih težav samih. Lansbury si
obeta od take konference jako mno-
go; po njegovem mnenju je mogoče
likvidirati napetosti z intenzivnim me-
dnarodnim sodelovanjem, z razgovori in
skupnimi dogovori, ki naj bi bili osno-
va tehtno zasnovane in smoteno iz-
vedene mednarodne sanacijske akcije
pred vsem v območju gospodarstva.
Celo tako velika naspotstva, kot vla-
dajo in načelnem in stvarnem pogledu
med demokratičnimi ter totalitarnimi
državami ter sistemi, meni Lansbury,
da je mogoče napraviti neškodljiva,
ako se jim izpodrežejo gospodarski
vzroki nesoglasij.

O Lansburyjevi ideji se da na široko
diskurirati. Saj se tiče onega področ-
ja, kjer se zadevajo osnovne ideje sve-
tovnega naziranja, ki iz njih rastejo
filozofski sistemi. Bilo bi vsekakor
brezplodno početje, beliti si glave ob
premišljevanju, ali bi se res prenehale
vse svetovne politične težave, ako bi
se posrečilo čudovita operacija, ki bi
sanirala gospodarski nered. Za prakti-
čno stran problema zadostuje spozna-
nje, da bi v vsakem slučaju zdravlje-
nje gospodarskih težav na mednarodni
osnovnici pomenilo orjaško delo, kate-
rega uspeh bi bil seveda silno koristen
za ves svet, za vse človeštvo. Zato se
ljudje povsod opo na sleherno nado,
ki kaže pot v tej smeri, ter pozdravi-
jo in z veseljem podpro sleherno akcijo,
ki se posreči v sferi mednarodnega
konstruktivnega prizadevanja. Odtod
povzame, da zadeva Lansburyjeva akcija
domala povsod na tolike simpatije.

Preko tega gre ocenjevanje Lansbu-
ryjevega podjetja še v nadaljnjem v
pozitivni smeri. Svojo akcijo hoče gra-
diti na osnovi temeljitega spoznava-
nja. V vsaki od državnih prestolnic, ka-
mor dospe, se seznani Lansbury z vo-
dičnimi državniki in njihovimi poli-
tičnimi idejami ter smernicami gos-
podar-

ČSL. PROBLEM POVZROČA ZOPET ZELO RESNE SKRBI

**Misija lorda Runcimana postaja zaradi nepopustljivosti Nemcev
vedno bolj težavna — Pred odločno akcijo Anglije in Francije za
pomirjenje v Srednji Evropi**

Pariz, 25. avgusta. h. Londonski obisk
Ashtona Gwatkina in konference v angle-
škem zunanjem ministrstvu so spravile če-
škoslovaški problem zopet v ospredje me-
dnarodne politike, česar po vesteh zadnjih
dni iz Prage ni bilo pričakovati. V zvezi
s tem se vprašujejo v pariških diplomat-
skih in političnih krogih, ali smatra Angli-
ja sedanjí položaj v Srednji Evropi za po-
vod, da prevzame konkretne obveznosti
glede Českoslovaške. Popoldanski pariški
listi so soglasno naziranj, da se lahko na
to vprašanje odgovori z odločnim »da«.
Z veliko napetostjo pričakujejo v pariških
krogih za soboto napovedani govor angle-
škega finančnega ministra sira Johna Simo-
na in pričakujejo, da bo že pri tej priliki
na njegova usta izpregovorila angleška vla-
da svojo odločilno besedo. Vsi listi tudi
postavljajo vprašanje, kaj prav za prav na-
merava Nemčija. Odgovori na to vpraša-
nje so dokaj različni. Po mnenju zmerni-
nejših listov se bo sedaj uresničilo to, kar
je svoječasno napovedal že Paul Boncour
v »Oeuvre« in kar je tudi glavni cilj mi-
sije lorda Runcimana v Pragi: Anglija je
sedaj, ko je Društvo narodov ohromelo,
definitivno prepričana, da je sedaj odvisno

od Anglije, Zedinjenih držav, Rusije in
Francije, ali se bodo pereči problemi rešili
na ta način, da vse te štiri velesile skupno
izjavijo to, kar je izjavila Francija že 14.
marca, Anglija 24. marca, da so namreč
odločne braniti neodvisnost Českoslova-
ške in da bodo znale braniti in ohraniti
mir v Evropi.

»Tempe« v daljšem članku razpravlja o
českoslovaškem problemu in naglašja, da je
danes osredotočena pozornost vseh me-
dnarodnih političnih in diplomatskih krogov
na posvetovanja, ki so se večeraj in danes
vršila v angleškem zunanjem ministrstvu
med Chamberlainom, Halifaxom in Simo-
nom o mednarodnem položaju. »Tempe«
misli, da je upanje na definitivno razčišče-
nje položaja v Srednji Evropi odvisno
glavnom od uspeha Runcimanove misije
v Pragi. Zaenkrat se še ne more reči, kakšne
načrte ima lord Runciman, toda že samo
dejstvo, da je angleški posredovalec pri-
stopil sedaj h konstruktivnemu delu svoje
misije, dokazuje, da je njegovo delo že za-
čelo roditi sadove. To tudi upravičuje
upanje, da bo naposled vendarle prišlo do
zadovoljive rešitve vseh perečih proble-
mov.

deljek se tako Chamberlain kakor Halifax
zopet vrmeta v London, kjer bo, kakor za-
trjujejo, zelo važna konferenca ministrov,
na kateri bodo definitivno sklepali o ukre-
pih, ki se zde angleški vladi primerni za
pomirjenje v Srednji Evropi. Do takrat bo
tudi francoska vlada sporočila svoje sta-
lišče. Gwatkin se bo v soboto z letalom
vrnil v Prago.

Uradno poročilo o Gwatkinovem referatu

London, 25. avgusta. br. Danes popoldne
je bilo v zvezi s prihodom Gwatkina izda-
no naslednje uradno poročilo:

Zunanji minister lord Halifax posveča
položaju v Srednji Evropi nadalje najskrb-
nejšo pozornost. Danes popoldne je spre-
jel predsednika gospodarske sekcije zuna-
njega ministrstva Ashtona Gwatkina, ki
je dodeljen misiji lorda Runcimana v Pra-
gi in ki je večeraj z letalom prispel iz Pra-
ge v London. Gwatkin je bil dodeljen mi-
siji lorda Runcimana, da ga podpira v nje-
govem prizadevanju za dosego sporazuma
med českoslovaško vlado in sudetskimi
Nemci. Temu razgovoru je prisostvoval tu-
di finančni minister Simon. Gwatkin je
obema ministroma podrobno poročal o sta-
nju pogajanj v Pragi in o dosedanjem de-
lu misije lorda Runcimana.

Reuter poroča, da v angleških uradnih
krogih poudarjajo, da se na Českoslova-
škem ni zgodilo ničesar, kar bi dalo povod
za potovanje Gwatkina v London, kljub
temu pa v vladnih krogih ne zanikajo, da
je položaj v Srednji Evropi še nadalje
predmet najskrbnejše pozornosti angleških
uradnih krogov. Čeravno se ni zgodilo nič-
esar, kar bi položaj naglo izpremenilo, ven-
dar priznavajo na merodajnem mestu v
Londonu, da napetost zaradi zavlačevanja
rešitve českoslovaškega problema stalno
narašča. Okolnost, da je Gwatkin poročal
zunanjemu ministru Halifaxu, se ne sma-
tra za nezdruljivo z misijo lorda Runci-
mana v Pragi, ker zanima razvoj pogajanj
v Pragi ne samo angleško, nego tudi vse
druge vlade. Gwatkin se bo v prihodnjih
dneh zopet vrnil v Prago.

Čsl. problem važnejši od španskega

London, 25. avgusta. h. »Manchester
Guardian« naglašja v članku svojega diplo-
matskega sodravnika, da je trenutno česko-
slovaško vprašanje mnogo važnejše kakor
špansko, čeravno je Anglija neposredno
bolj zainteresirana v Španiji, kakor na Če-
škoslovaškem. V Španiji ne pričakuje an-
gleška vlada za bližnjo bodočnost nikakih
važnejših sprememb, nasprotno pa bi lahko
v Srednji Evropi že v bližnji bodočnosti
prišlo do velikih sprememb, ki bi mogle
imeti zelo dalekosežne posledice. Zaradi
tega je angleška vlada sedaj na delu, da to
prepreči. Če ponovno svarilo ne bo zale-
glo, ni dvoma, da se bo angleška vlada od-
ločila za odločnejše korake. Z največjo
pazljivostjo motre v angleških vladnih kro-
gih dogodke v sudetsko-nemških pokraj-
nah, kjer ima sudetsko-nemška stranka na-
pol vojaške formacije, ki ustvarjajo neka-
ko državo v državi in izvajajo najhujši te-
ror. V Parizu in Pragi se boje, da bi vsaki
nasilni akciji v sudetsko-nemških pokraji-

Hlinkova stranka zahteva preureditev države na osnovi nove ustave

Praga, 25. avg. o. Poslanski klub slo-
vaške ljudske stranke je danes predložil
predsedstvu zbornice spomenico, ki jo je
vodstvo stranke sprejelo na svoji zadnji
seji in v kateri podaja svoje konkretne
zahteve za osteritev svojega političnega
programa. Spomenica zahteva popolno
preureditev države na osnovi nove ustave.
Slovaške zahteve so podane v naslednjih
8 točkah:

1. Centralizem na českoslovaškem se
mora docela ukiniti. Českoslovaška mora
postati zvezna država.
2. Na Slovaškem naj velja slovaščina
kot edini službeni jezik.
3. Ustanoviti se mora pravni institut
posrednega slovaškega državljanstva.
4. Zakonodajna oblast skupnega parla-
menta se mora omejiti. Na slovaškem
področju se mora zakonodajna oblast pri-
znati posebni slovaški skupščini, ki bo od-

ločevala v vseh zadevah, razen v onih, ki
morajo ostati skupne vsej državi, kakor
n. pr. narodno obrambne in zunanje poli-
tične zadeve.

5. V času miru mora dobiti Slovaška
svojo vojsko in potrebne vojaške rezerve
za primer mobilizacije. Slovaki se morajo
uvrstiti v posebne slovaške polke, ki mo-
rajo biti tudi pod poveljstvom slovaških
oficirjev.

6. V praški poslanski zbornici morajo
dobiti Slovaki 69 poslancev, v senatu pa
34 zastopnikov. Sedaj je slovaških poslan-
cev 61, senatorjev pa 30.

7. Pri volitvah prezidenta republike mo-
ra večini českoslovaškega narodnega pre-
dstavnstva pripadati tudi večina slovaških
parlamentarcev.

8. Izvršna oblast na Slovaškem mora
biti zaupna posebni vladi, ki bo odgovor-
na izključno slovaškemu parlamentu.

Srditi boji na Kitajskem

Hankov, 24. avgusta. AA. Po poročilih iz
kitajskega izvora je težišče japonskih ope-
racij tudi danes južno od reke Jangce, kjer
je danes 30 japonskih ladij obtrelevalo
obalne utrdbe pri Vučungu. Po bombardir-
anju so se japonske čete poskušale izkri-
cati, Kitajci pa so vse te poskuse prepre-
čili. V času, ko to poročamo, divjajo hudi
boji zahodno in južno od Singce. Po ki-
tajskih podatkih so Japonci imeli večeraj
v bojih na tem odseku ogromne izgube. Ki-
tajci imajo še vedno v svojih rokah poso-

janke, za katere divjajo tri boji. Zaradi zad-
njih velikih letalskih napadov na mesta, ki
leže ob reki Vuhau. ogromno število
prebivalstva beži v notranjost države. Po
ulicah v Hankovu ter po dvoriščih in hod-
nikih po hišah leži na tisoče beguncev, ki
niso mogli najti prenočišča. Zivljenje v me-
stu Vučungu je popolnoma zamrlo. Vse
trgovine so zaprte, vse banke pa so se pre-
selile v Hankov.

Smrt ruskega pisatelja

Leningrad, 25. avg. br. Tu je preminul v
starosti 65 let znani ruski pisatelj Aleksan-
dar Kuprin.

Angleški državniki proučujejo položaj

**Živahna diplomatska aktivnost v Londonu — Pričako-
vati je novih, odločnih izjav angleške vlade**

London, 25. avgusta. h. Ministrski pred-
sednik Chamberlain je danes sicer zapu-
stil London, toda zunanji minister lord
Halifax je ves dan nadaljeval svoje raz-
govore o mednarodnem položaju in pri-
prave za posebne ukrepe, za katere se je
odločil Chamberlain po večerajšnjih kon-
ferencah. Lord Halifax je imel danes po-
poldne dva razgovora z Ashtonom Gwat-
kinom, razen tega pa je imel posvetovanja
z vsemi vodilnimi uradniki zunanjega
ministrstva, ki obravnavajo srednjeevropske
probleme. Na konferenci sta sodelo-
vala tudi diplomatski svetovalec angleške
vlade Vansittart in šef srednjeevropskega
oddelka Sargent. Vsa današnja posveto-
vanja so se nanašala na položaj v Srednji
Evropi, na politiko Nemčije in na potek
pogajanj v Pragi. Nenadni Gwatkinov
prihod v London ter večerajšnja in dana-
šnja posvetovanja angleških državnikov,
so dala povod za različne domneve. Urad-
ni krogi so glede nenadne aktivnosti an-
gleškega zunanjega ministrstva skrajno
rezervirani, demantirajo pa vesti, da bi
bila vlada poklicala Gwatkina iz Prage,
ali da bi bile nastale v Pragi kakšne ne-
nadne komplikacije.

V krogih zunanjega ministrstva potrju-
jejo, da so se večerajšnji in današnji raz-
govori Chamberlaina nanašali predvsem
na českoslovaško vprašanje. V dobro in-
formiranih krogih tolmačijo večerajšnja in
današnja posvetovanja angleških držav-
nikov tako, da je prišla angleška vlada
na podlagi poročil iz Nemčije do prepri-
čanja, da nemški manevri nimajo samo
namenjena izvajati pritiska na ona mesta,
ki bodo sodočela pri urejevanju srednjeev-
ropskih vprašanj, temveč, da bi utegnili
imeti mnogo resnejši značaj. Prav tako
je smatrala angleška vlada za potrebno,
da po kampanji proti Českoslovaški po
tisku in radiu in po odklonitvi predlo-
gov českoslovaške vlade s strani sudetsko-
nemške stranke ponovno prouči v vseh
podrobnostih sedanjí položaj. Angleški
vladi je bil dobrodošel zasebni obisk
Gwatkina v Londonu, ker je mogel Gwat-
kin podrobno poročati zunanjemu mini-
stru o dosedanjih izkušnjah misije lorda
Runcimana ter o možnosti za rešitev kon-
flikta med českoslovaško vlado in sudet-
skimi Nemci.

Ministrski predsednik Chamberlain je
na skupni konferenci proučil ta poročila z
lordom Halifaxom, finančnim ministrom
Simonom, industrijskim svetovalcem Wil-
sonom ter diplomatskim svetovalcem

skega prizadevanja. S tem se mu na-
bira ogromno gradivo, ki ima seveda
mnogo več nego samo osebno vred-
nost. Ako vzamemo v poštev ono, kar
smo v uvodu označili kot karakteri-
stično za način britanske mednarodne
politike, moremo zaključiti, da more v
Londonu material, ki ga zbira Lans-
bury, služiti v jako širokem obsegu.
Kljub vsej skepsi je tu na delu poziti-
vni način medsebojnega mednarod-
nega spoznavanja tako v politični ka-
kako pred vsem v gospodarski sferi.
Ako še podčrtavamo, v kako ogromni
meri je dandanes prevladalo spozna-
nje svetovne medsebojne življenjske
povezanosti — primerjaj oba velika
govora ameriških državnikov —, bomo
mogli vrednost Lansburyjevega poseta
tem bolj pravilno oceniti.

V svojih enunciacijah, po večini v
obliki intervjuov z novinarji, je Lans-
bury izrekel veliko pohvalo balkan-
skim državam ob priliki solunskega

sporazuma. Naglašal je, da ga je ustva-
ril prav taka dobra volja, kakor jo
on predpostavlja za dosego mednarod-
nega sporazuma. Nadalje je s posebnim
poudarkom opozoril na vzgled
skandinavskih držav, pri čemer je naj-
brž imel obnem v mislih sploh vso
oselsko skupino; njihovo gospodarsko
sodelovanje se mu zdi vzorno, kakor
politično sporazumevanje balkanskih
držav.

Lansbury je aektiral že vrsto ev-
ropskih državnih središč in predstav-
nikov. V našo kraljevino prihaja prvič.
Kakršnikoli bodo njegovi utisi, —
v vsakem primeru bo mogel spoznati,
da so pri nas najboljša razpoloženja za
mednarodno sodelovanje tako v gos-
podarskem kot v političnem oziru, da je
tu volja za sporazumevanje v vseh
možnih smereh, in da smo država kon-
struktivnih stremeljenj, ki ne prožijo
netiva ali opasnosti mednarodnega zna-
čaja.

Bled šele začetek

V madžarskih krogih pričakujejo, da bodo blejskemu sporazumu sledili še drugi, pomembnejši sporazumi

Budimpešta, 25. avgusta. b. Madžarski tisti še nadalje zelo ugodno komentirajo sporazum, ki je bil dosežen na Bledu. Posebno pozornost je vzbudil komentar oficijoznega »Pester Lloyd«, ki piše med drugim: Ako hočemo pravilno oceniti pomen dogajanja, moramo upoštevati načelno stališče madžarske politike. Za Madžarsko najpomembnejša točka, okoli katere so se sukala pogajanja, je položaj madžarskih manjšin. Te točke se blejski komunikacijski dotika. In onem delu, ki govori o ugodnih znamenjih za izboljšanje odnosov med podunavskimi državami. Pozitivni rezultat, ki ga je mogla Madžarska pričakovati od svojih pogajanj z državami Male antante, bi bil v izboljšanju položaja madžarskih manjšin v sosednjih državah. Četudi se bodo glede tega vprašanja pogajanja še nadaljevala, smemo pričakovati, da končni uspeh ne bo izostal. Demokratični organ »Pesti Naplo« poudarja, da je vrednost blejskega sporazuma neprecenljiva, da pa pomeni Bled šele začetek novega političnega razvoja, ki bo velikega pomena za ves podunavski prostor.

Zavrnitev tendenčnih vesti

Praga, 25. avgusta. b. Oficijozna »Prager Presse« objavlja naslednji očividno inspi-

rirani popravki nekaterih napačnih inozemskih vest o poteku blejskih pogajanj: V malem delu inozemskih listov so v zvezi s poročili z Bleda in Berlina nastale kombinacije, ki delajo čast fantaziji, ne pa resnici. Konferenca Male antante je med drugim sklenila tudi dogovor z Madžarsko o oborožitvi in nenapadanju ter istočasno poudarila, da se bodo pogajanja o manjšinskem vprašanju, ki jih zahteva Madžarska, vodila v pospešenem tempu. Rezultati blejske konference so zelo zadovoljivi in ne potrebujejo nikakih »okrasov« v obliki pretiravanj, ki vedo na primer povedati o pristopu Madžarske k Mali antanti ali o novih podunavskih načrtih, kakor se je podobno zatrjevalo tudi po podpisu solunskega sporazuma med Bolgarijo in Balkansko zvezo. Ni potrebna nobena posebna izjava za ugotovitev, da sta se na Bledu Madžarska in Mala antanta glede oborožitve Madžarske in recipročne izjave o nenapadanju sporazumeli popolnoma, glede manjšin pa že precej, vendar pa ne še popolnoma, niti več, niti manj. Nekaterim propagandnim metodam seveda povsem odgovarjajo poskusi, da bi se doseženi uspehi zmanjšali. Kjer je javno mnenje vistomerjeno, utegne taka metoda celo imeti uspeh. Končno pa bo vendarle povsod zmagała resnica.

ČSR v delu in borbi

Češkoslovaški problem v luči splošnega mednarodnega položaja

Praga, 23. avgusta. Prihod angleškega posredovalca lorda Runcimana v Prago je pomenil začetek težkega in odgovornega dela, ki je nadomestilo proslave dvajsetletnice češkoslovaške samostojnosti. To naporno in odgovorno delo predstavlja obenem borbo za ohranitev češkoslovaške svobode in neodvisnosti. Kako se bo ta borba končala, predvsem pa, kakšna pota bodo morali Češkoslovaki ubrati, da dosežejo svoj cilj, to so vprašanja, ki si jih dnevno postavlja ves češkoslovaški narod in z njim vsi njegovi prijatelji, a tudi ves ostali svet.

Češkoslovaški smoter

Češkoslovaški smoter je jasen: ohranitev popolne samostojnosti češkoslovaške države v gospodarstvu in politiki, teritorialna nedotakljivost in zavarovanje zgodovinskih mej, ki jih je češkoslovaški narod nad tisoč let hlabro držal in branil in ki so predpogoj za uspešno obrambo Češkoslovaške. Ta smoter pa pomeni končno tudi ohranitev republikansko-demokratske državnosti, ki edina nudi možnost svobodnega razvoja za češkoslovaški narod in narodnih manjšin v ČSR ter pravičnosti za vse državljane brez razlike. Češkoslovaki nimajo drugega cilja in se hočejo zato zanj boriti do skrajnih posledic. Svoje braniti a tuje spoštovati, to je njihova deviza, danes kakor včeraj in vseh dvajset let obstoja republike. S to devizo so doslej premagali največje ovire, toda usoda jih je čenjes postavila pred najtežje naloge. Češkoslovaška je dosegla v svoji borbi skupno z vso Evropo točko, od katere vodi ena pot v morje vojne, druga pa v tihe vode miru. Doslej je neznana bodočnost bo rezultanta tega, kar sama ne more storiti. In tega, kar je v njeni moči.

Borba ali sporazum?

Mednarodni položaj se je na Češkoslovaškem tolmčal doslej na splošno z vidika delitve držav, ki morejo odločiti o usodi Evrope, v dva nasprotna bloka:

Obe

zaprtni evropski veseliti, Anglija in Fran-

cija, sta se odločili za poskus rešitve vseh spornih vprašanj z nasprotno grupo držav s sporazumi. Za evropsko bodočnost bo usodnega pomena poznanje, katera pot k miru je krajša. Demokraciji in s tem tudi vsem dosedanjim tradicijam češkoslovaške zunanje politike seveda najbolj odgovarja pot pogajanj in spravnih poskusov, kakor sta se zanjo odločili Anglija in Francija.

Skrajne meje koncesij

To pa, se razume, ne pomeni, da bi kdorkoli češkoslovaško že v naprej šlil v nemogoče koncesije, ki bi v skrajni posledici predstavljale nevarnost ne le za obstoj Češkoslovaške, temveč tudi vseh drugih držav, ki branijo mir. Gre samo za iskanje onih možnosti, četudi zelo radikalnih, ki bi mogle dovesti do boljšega, znanljivejšega skupnega življenja, ne da bi to imelo za posledico kapitulacijo. Pri vseh pogajanjih se nikdar ne pozablja, da je državna moč in odločnost poslednji rešilni argument in edino možna obramba proti zli volji, kadar bi dobra volja na nasprotni strani odpovedala in bi bili vsi poskusi za sporazum brezuspešni.

Politika zapadnih demokracij upošteva sicer vse, kar bi moglo voditi k miru in se v ta namen ne odreka nobenemu sredstvu, toda pri vsem tem že v naprej računa z lastno močjo za primer, da bi bili vsi naporji dobre volje zaman. Tudi Runcimanova misija je eno izmed takih sredstev zapadnih demokracij za zavarovanje miru. V tem pogledu je češkoslovaški interes istovesten z interesom evropskega zapada, vendar pa je izven vsakega dvoma, da ne more češkoslovaško popuščanje nikdar preko skrajnih mej, ki se jamčijo državno samostojnost, neodvisnost in demokratično državno ureditev. Nerealno bi bilo, ako ne bi upoštevali obeh miroljubnih tokov, ki se križata v Pragi: vzhodnega in zapadnega. Sredi med zapadom in vzhodom morajo biti Češkoslovaki močni, da bodo na obeh straneh smatrali Češkoslovaško za trdno trdnjavo, katere obstoj je za zapad in vzhod Evrope enako važen. V ravnesju med obema silama je češkoslovaški nakazana pot, ki vodi do končne zmage.

„Samo močna Francija lahko ohrani mir“

Predsednik francoske vlade o nujni potrebi povečanja proizvodnje potrebščin za obrambo države — Socialisti in komunisti spravljivejši

Pariz, 25. avg. e. Notranjepolitična napetost, ki je nastala zaradi najnovejših Daladierovih načrtov in svrhu ojačanja nacionalne produkcije in delno ukinitve socialnih reform ljudske fronte, je danes že precej popustila. Očitno je nastal socialistični in komunistični odpor proti vladi le zaradi spočetka vse prehudе kritike Daladierovega nedeljskega govora v njihovih listih. Sicer socialisti niso opustili svoje namere, da prirede v nedeljo skupno s komunisti zlasti v rdečem pasu okrog Pariza celo serijo protestnih delavskih zborovanj, vendar vse kaže, da socialistični govorniki na teh shodih množič ne bodo do skrajnosti razvneli za borbo proti vladi.

Med tem je vodstvo republikanske socialne demokratske unije na svoji seji ugovarilo, da je vlada v glavnem ostala zvesta svojim dosedanjim socialnim in političnim načelom. Tudi vodstvo radikalno socialistične stranke je odobrilo akcijo vlade.

Na tej seji je imel Daladier daljši govor, v katerem je posebno opozoril na ukrepe, ki so potrebni za narodno obrambo. Pojasnil je svoj nedeljski govor. Obširno je nato govoril o vojaških pripravah v drugih državah ter primerjal stanje, ki v tem pogledu vlada v Franciji in v drugih državah. Naglasil je, da je nujno potrebno povečati proizvodnjo v Franciji in da je spričo tega načelna stran posameznih socialnih zakonov manjšega pomena. Vse tovarne, ki izdelujejo potrebščine za obrambo države, morajo povečati svojo proizvodnjo, ker bo samo močna Francija lahko ohranila mir. S povečanjem vojne proizvodnje je treba začeti takoj in ne šele čez 6 mesecev ali čez leto dni. V ta namen pa ni mogoče ukreniti ničesar drugega, kakor da se na vsak način spremeni zakon o 40-urnem delovnem tednu. Določbe tega zakona morajo postati vse gibčnejše, kakor so sedaj. Francija je edina država v Ev-

ropi, ki ima 40urni delovni teden. V drugih državah delajo v tovarnah orožja in streliva tudi po 60 ur na teden.

S španskih bojišč

Barcelona, 25. avgusta. AA. Uradno poročilo ministrstva za narodno obrambo poroča, da je bil napad nacionalistov na vzhodnem bojišču na postojanke Sansuans in Vale de Villadel severovzhodno od Cordela odbit. Na estramadurskem bojišču so republikanske čete zavzele visoko ravan Penalsola. Na odseku Montevio republikanci napredujejo ter so zavzeli postajo Zuher. V teh bojih so vjeli veliko število sovražnih vojakov. Na bojišču pri Ebru so pri letalskem spopadu republikanci sestrelili 11 letal. V večeršnjih bojih so nacionalisti izgubili 7 letal. Včeraj in danes je bilo vsega skupaj sestreljenih 33 nacionalističnih in 6 republikanskih letal.

Pariz, 25. avg. br. Francova letala so danes bombardirala obalno mesto Orebiala, 40 km južnovzhodno od Alicanta. 25 ljudi je bilo ubitih, nad 70 pa ranjenih.

Nevarnost poplav na češkoslovaškem

Praga, 25. avg. br. Zaradi neprestanega deževja zadnjih dni so začele vse reke na Češkoslovaškem naglo naraščati. Laba in Vltava sta dosegli tako visok vodostaj, kakor ga niso zabeležili od katastrofalnih poplav pred petimi leti. Na nekaterih krajih sta obe reki že izstopili iz svoje struge. K sreči se je vreme danes izboljšalo in je upati, da bodo vode zopet upadle in bo nevarnost poplav minila.

Beležke

Nove ambasade na vidiku

Glavni organ JRZ »Samouprava« razpravlja v uvodniku o blejski konferenci Male antante. Obširno govori o spremembi jugoslovenskega poslanstva v Bukarešti in rumunskega v Beogradu v veleposlanštvi ter vidi v tem koraku nov dokaz intimno prijateljskih odnosov med obema državama. List pravi, da je sprememba poslanstev v Bukarešti in Beogradu šele pričetek. »Rumunija in Jugoslavija bosta spremenili po priliki in potrebi svoja poslanstva v ambasade tudi z drugimi prijateljskimi državami, ki bodo to želele.«

Ze sam zakon o cestnem fondu je zgrajen na centralistični zamisli ter je prepustil banovinskemu cestnim fondom povsem podrejen vlogu. Sedaj se vršijo licitacije za oddajo cestnih del na podlagi novih kreditov. Dosedanji sistem, ko so se vršile licitacije pri tehničnih oddelkih kr. banskih uprav, ki so omogočile, da so se mogli uveljaviti predvsem lokalni, domači interesi dotičnega kraja, je opuščen. Tako je prenešana sedaj tudi licitacija za nadaljevanje betonske ceste od Jevrce proti Kranju v dolini Jevrca — Labore v gradbeno ministrstvo v Beogradu. Licitacija je razpisana za 5. september za proračunani znesek 13,193.268 din in 65 par.

Glavna opasnost centralizacije državnih del ni samo v tem, da je domačim podjetnikom konkurenca znatno otežkočena, temveč predvsem tudi v tem, da drugi podjetniki lahko kalkulirajo z možnostjo zaposlenja cenejših delavcev iz drugih krajev, ker v licitacijskih pogojih glede delavstva ni nobenih predpisov in velja pač edina omejitev zakonite minimalne meze, ki pa se pri nas doma dostikrat v prilog zaposlenih delavcev prekorači. Izguba, ki preti iz tega novega sistema, je torej dvojna. Opozorili smo že, da je tudi odbor za kontrolo velikega investicijskega kredita sestavljen izključno iz beograjskih članov, in je tako banovinom vsaka neposredna ingerenca nad to kontrolo odvzeta.

Narodni škodljivci

V Beogradu izhaja mesečnik »Napred«, ki ga izdaja beograjski vseučiliški profesor dr. Mihajlo Ilić. List se bori za demokratsko in svobodoljubna načela. Strankarsko ni opredeljen. Kot najboljšje sredstvo za ozdravljenje naših političnih prilik smatra uvedbo prave demokracije. »Država, ki živi poleg in mimo naroda, ni na dobrih temeljih. Pri nas bo težko uvesti pravo čisto in pravo demokracijo. V naši družbi se je razbohotilo mnogo plevela. Krvosedi zbira danes politične kapitale. Selijo se iz stranke v stranko, menjajo strankarske legitimacije in se obračajo, kakor veter piha. To je tip našega novega takozvanega »praktičnega« politika, predsednika mestnega odbora, ki prireja sprejeme in pošilja brzojavne, menja stranke bolj pogosto, kakor suknjo, postavlja, premešča državne in samoupravne nameščenice ter sili v stranko, v katero slučajno pripada preplašeni svet. Na osnovi vseh teh svojih zaslug se potem priporoča svojim trenutnim političnim »voditeljem«. Hudo je pa, da sodi ljudstvo po njem politično delo. Prva naloga prave demokracije je, da reši ljudstvo takih politikov in tako dvigne ugled političnih delavcev.«

Konference vseh sreskih organizacij HSS

»Vreme« poroča iz Zagreba, da je naročilo vodstvo HSS vsem sreskim organizacijam svoje stranke, naj skličejo v nedeljo 4. septembra svoje izredne skupščine. Na skupščinah bodo sklepali o sprejetju posebne resolucije, v kateri bodo izrekle omejeno zaupanje dr. Mačku. Odobrile njegovo dosedanje politiko ter se izrekle za sporazum z beograjsko združenjo opozicijo. Na ta način želi dobiti vodstvo Hrvatske seljačke stranke odobritev za vse svoje politične akcije od 5. maja 1935 dalje in s tem najboljše demantirati razne vesti, da so pristaši HSS nezadovoljni s politiko dr. Mačka.

Zakon o prisilnih

židovskih imenih

»Völkischer Beobachter« objavlja novi zakon o židovskih imenih. V duhu tega zakona bodo smeli imeti v bodoče Židje, ki so nemški državljani, samo taka imena, kakor jih bo predpisalo za Žide ministrstvo notranjih del. Žid, ki bi poskusil dati pri obrezovanju svojemu otroku drugačno ime, kakor je predpisano za židovske otroke, bo ostro kaznovan. Vsi do sedaj rojeni Židje pa bodo morali od 1. januarja 1939. uporabljati pred svojim dosedanjim imenom še ime Izrael ali pa Sara. Prekršitev tega zakona se bo kaznovalo z zaporno kaznijo. Tako bodo morali po Novem letu nositi vsi Židje v Nemčiji poleg svojega dosedanjega imena še ime Izrael, Židinke pa Sara. Izvzeti so samo tisti, ki imajo že sedaj čisto židovska imena, kakor jih predpisuje zakon za židovske novorojenčke.

Patriarh Gavrilo obišče

patriarha Mirona

Bukarešta, 25. avgusta. h. V dobro počutenih krogih se doznava, da bo srbski patriarh dr. Gavrilo Dožić letošnji jesen oficijelno obiskal rumunskega patriarha Mirona Christoe.

Proslava 20 letnice osvobođenja Vojvodine

Novi Sad, 25. avgusta. e. Za 20letnico osvobođenja Vojvodine se vršijo velike priprave. Izvršni odbor je že določil vse podrobnosti programa za proslavo. Glavne svečanosti bodo 25. novembra ob obletnici zgodovinskega sestanka vojvodinske velike narodne skupščine, na katerem je bilo sklenjeno, da se Vojvodina odcepi od Avstro-Ogrske in priključi kraljevini Srbiji.

Zdravici v Berlinu

Hitlerjeva in Horthyjeva zdravica v Berlinu sta bili zmerni in brez političnih senzacij

Berlin, 25. avgusta. b. Madžarski regent Horthy je snoči prispel s svojim spremstvom v Berlin. Sprejem v mestu je bil podoben lanskemu sprejemu italijanskega ministrskega predsednika Mussolinija. Hitler je madžarskim gostom pridelil večerjo, med katero sta bili med njim in madžarskim regentom izmenjani zdravici, ki predstavljata edino politično manifestacijo ob priliki madžarskega obiska. Obe zdravici pa sta bili po svojem tonu zelo zmerni in brez kakršnihkoli političnih senzacij. Oba državnika sta podčrta v svojih govorih prijateljstvo med obema državama, utrjeno že na bojiščih svetovne vojne. Novo sosedstvo je ustvarilo nov položaj, katerega pomen pa vidita obe državi v medsebojnih miroljubnih namelih. Miroljubnost, ki jo je podčrtal Hitler, je madžarski regent v svojem odgovoru — očitno z namenom — le še bolj poudaril.

Listi posvečajo madžarskemu obisku izredno pozornost, ki pada toliko bolj v oči, ker

pomen pravkar zaključenega blejskega zasedanja Male antante, katerega največji uspeh predstavlja baš sporazum malcantantnih držav z Madžarsko. Zadovoljstvo Madžarov zaradi blejskega sporazuma, kakor prihaja do izraza v madžarskih listih, vzbuja zato v tukajšnjih diplomatskih krogih tem večjo pozornost.

Iz državne službe

Beograd, 25. avg. e. V poštini službi je upokojena višja kontrolorka Justina Marušić na pošti Ljubljana I. Poštna manipulantka Pavlina Mozetič je premeščena s Rakeka v Prevalje, geometer Stanko Bahovec pa iz Kragujevca v Sento.

Marija Juncveja je imenovana za računovodkinjo pra apelacijskem sodišču v Ljubljani. Odločba velja imenovanje od 8. novembra 1937 dalje.

Obtožba predsednika mladinske organizacije JNS v Ljubljani, inž. Josipa Rusa

Ljubljana, 25. avgusta. Pred sodnikom podincem g. Josipom Kokaljem se je vršila danes dopoldne razprava proti priv. uradniku inž. Josipu Rusu, predsedniku mladinske JNS, ki ga je zagovarjal odvetnik dr. Marjan Zajec. Kakor je znano, se je vršila v prostorih Kazine 24. oktobra preteklega leta širša seja banovinskega odbora mladine JNS, na kateri je predsednik inž. Rus poročal o političnih vprašanjih. Obtožnica, ki jo je zastopal državni tožilec g. Sever, je dolžila inž. Rusa, da je ob tej priliki med kritiziranjem dela JRZ iznašal lažne trditve o delu vlade in sicer z namenom, da bi izpostavil posmehu in prezru sedanji politični red v državi. Kljub opominom predstavniške oblasti ni hotel prenehati s podobnimi napadi in je celo razžalil in že ob odprtvi seje izpostavil zasmehu oblastnega odposlanca komisarja Ivana Pollaka, kateremu je izjavil, da se vsede v znak protesta proti njegovi prisotnosti na drugo stran mize in da je to z ostalim vodstvom tudi storil. Poleg tega je bil inž. Rus obtožen prestopka zoper čast v smislu § 302/I-1 k. z., ko je po razpustitvi zborovanja s strani komisarja izjavil, da sme govoriti, kar hoče, da smatra, kakor da oblastnega odposlanca na seji sploh ni in je dal na glasovanje, ali naj se zborovanje razpusti ali ne.

V imenu obtoženca, ki je bil odsoten, je izjavil njegov branilec dr. Zajec, da se obtožbeni ne čuti krivega. V svojih izjavah ni napadal vlado in poedine ministre in njih delo, temveč je kritiziral le režimsko stranko. Priznava pa, da se je vsedel drugam in da je izjavil komisarju Pollaku, da ga ne more smatrati za pravilno odredjenega odposlanca policijske oblasti, ker se mu na zahtevo ni hotel legitimirati z uradnim aktom, s katerim naj bi bil za

odposlanca določen. Zanikal pa je, da bi bil dal razpust na glasovanje, češ da komisar Pollak zborovanja sploh ni razpustil.

Priča, dipl. jur. Dušan Vargazon, ki je bil zaslišan na današnji razpravi, je potrdil, da v splošnem razburjenju ni opazil, da bi bil komisar zborovanje razpustil in tudi ni slišal, da bi bil obtoženi izjavil komisarju inkriminirane žaljive besede. Res je, da so se vsi funkcionarji trudili, da bi pripravili komisarja, da bi se bil legitimiral, komisar pa je le zamahoval z nekim papirjem, češ da je to njegova legitimacija, in se skliceval na svojo službeno obleko.

Priča, komisar Pollak, je potrdil svoje izjave, ki so služile za obtožbo današnjega obtoženca. Med drugim je tudi izjavil, da bi se bil sicer na zahtevo predsednika in zborovalcev rad legitimiral, češar pa ni storil zaradi izrecne prepovedi upravnika policije dr. Hacinia, ki ga je v negotovosti, ali sme svojo pooblastilo pokazati ali ne, takoj telefonično povprašal za navodilo.

Razprava danes ni bila zaključena, ker je sodnik ugodil izvedbi novih dokazov, ki jih je predlagal branilec dr. Zajec. Glede prve točke obtožbe zaradi prestopka po čl. 4. zakona o zaščiti javne varnosti in reda v državi je branilec predlagal, naj se osebno zaslišijo priče Andrej Uršič, Franc Juvan, Ivo Bavčar, Stanko Jurjevčič in Andrej Arko, poleg tega pa naj se izvede dokaz tudi po zapisniku seje, iz katerega se bo moglo sodišče prepričati, da navedbe komisarja Pollaka niso točne in ne odgovarjajo objektivnosti.

Razprava se bo nadaljevala 17. septembra ob 9.30.

Ostavka bana savske banovine

Beograd, 25. avg. a. V imenu Nj. Vel. kralja je z ukazom kraljevskih namestnikov na lastno prošnjo g. dr. Viktor Ružič razrešen dolžnosti bana savske banovine.

Slavje 30 letnice NSZ

Organizacija narodnega delavstva se je poročila za Slovence v »durnem letu 1903«, ko je tekla slovenska kri po ljubljanskih ulicah. Septembrski dogodki so pospešili ustanovitev te organizacije. Razumljivo je, da so avstrijske oblasti to organizacijo preganjale in radi njenega nacionalnega programa in udejstvovanja v nacionalnih vrstah leta 1910. tudi razpustile. Toda že naslednje leto se je ustanovila nova NSZ, ki je bila vse do danes interesna zastopnica nacionalnega delavstva. Vse za vedno nacionalno delavstvo zato pravilno cenil pomen svoje organizacije in njen 30 letni jubilej, zato bo ta jubilej proslavilo sicer skromno, vendar pa resno in dostojno. Upravičeno pričakujemo, da bo tudi vsa ostala nacionalna javnost s simpatijami spremljala jubilejno prireditev narodnega delavstva.

Za proslavo NSZ, ki bo dne 3. in 4. septembra t. l. je dovoljena polovična vozna v Ljubljano. Vsak udeleženec kupi na odhodni postaji cel vozni listek in železniško legitimacijo Obr. K 13 in ta vozni listek velja potem tudi za brezplačni povratek. Vsak udeleženec pa mora imeti na legitimaciji potrdilo, da se je proslave udeležil. Polovična vozna velja od 1. do 7. septembra za vse osebne in brzojavke, izvemski ekspresnih.

Ruski cerkveni sabor v Sremskih Karlovcih

Sremski Karlovi, 25. avg. e. Ruski cerkveni sabor je dovršil svoje delo. Zasedanje je trajalo 9 dni. Na sabor so prišli vsi glavni zastopniki ruske cerkve v emigraciji, med njimi celo delegati pravoslavne cerkve iz Južne in Severne Amerike in iz Kitajske. Zasedanje je vodil mitropolit Anastazije.

Sabor je sprejel več pomembnih sklepov, ki se nanašajo na nacionalno in duhovno obnovo Rusije ter ustanovitve ruskega verskega narodnega centra pod okriljem pravoslavne cerkve. Sklenjeno je bilo, da se ustanovi višje bogoslovje po zgledu ruskih duhovniških akademij in pastirskih bogoslovnih učiteljskih. Sprejetih je bilo tudi nekaj sklepov glede na položaj cerkve v Rusiji in v emigraciji ter glede odnosov med emigrantsko in matično cerkvijo.

Udeleženci sabora nameravajo potovati na Oplenac, da počaste spomin na pokojnega Viteškega kralja Aleksandra Uedinitelja, ki je bil veliki zaščitnik ruske nacionalne ideje in ruskih emigrantov.

Komercializacija državnih podjetij

Beograd, 25. avgusta. AA. Pod naslovom »Komercializacija državnih gospodarskih podjetij« je bila v »Jugoslovenskem kurirju« št. 719 z dne 16. avgusta 1938 objavljena vest, ki so jo posneli tudi drugi listi, da se bodo državna podjetja pretvorila v delniške družbe, katerih glavni delničar bi bila država po državni Hipotekarni banki.

Ta vest v nobenem primeru ne odgovarja resnici. Med naštetimi podjetji, pri katerih naj bi se izvedla komercializacija, se imenuje tudi državna tovarna slakorja in državno posestvo Belje. Organizacija teh podjetij je že izvedena na komercialni osnovi, ki popolnoma odgovarja potrebam podjetja, ter bi tako menjavanje pravil ne mogli opravičevati z nobenimi resnimi razlogi. Kar se tiče nekaterih drugih državnih gospodarskih podjetij, pa postanejo njihove ureditve lahko predmet razprav, pa se bo komercializacija izvedla, v kolikor bo to pokazala potreba, na način, ki za vsak posamezni primer najbolj odgovarja značaju poslovanja teh podjetij.

Lansbury v Bukarešti

Bukarešta, 25. avg. a. Angleški inburični politik Lansbury se že dva dni muči v Bukarešti. Danes dopoldne ga je kralj Karol sprejel v avdienco. Kakor zatrjuje, je vladarju predlagal, naj skupno z belgijskim kraljem Leopoldom da pobudo za novo mednarodno gospodarsko konferenco, na kateri naj bi se omogočilo tesno gospodarsko sodelovanje evropskih držav in tako omilila tudi politično napetost na kontinentu.

Šahovski turnir v Osijeku

Osijek, 25. avg. a. Danes opoldne se je zaključil nacionalni amaterski šahovski turnir. Prvo nagrado si delita Lešnik in Rabar, ki sta dosegla po 10 in 10 točk. V Osijeku ali Zagrebu bosta morala odigrati še eno parijo za naslov amaterskega prvaka in mojstra.

Vremenska napoved

Zemunska vremenska poročila: Vpliv ciklona nad Srednjo Evropo je prišel do izraza v severnih predelih naše države, kjer je vladalo oblačno vreme in je ponekod deževalo. Hlad, ki se drži nad južno polovico naše države, pa je povzročil tam vedno vreme s precej nizko temperaturo. Ponoči je bilo hladno zlasti v gorah in sredi države. Temperatura je bila najnižja v Plešnju (7), najvišja v Herezogovem (27 stopinj C.).

Zemunska vremenska napoved: Toploje Pretežno oblačno in ponekod dež v zapadni polovici države in v severnih krajih. Večiro bo na jugu, delno oblačno na vzhodu.

Zagrebška: Oblačno, višje temperature. Danjaka: V Južnih Alpah se bo vreme nekoliko izboljšalo, na vzhodu pa se bo še nadalje poslabšalo.

Zahvala malega kraljeviča

Kraljevič Andrej je ob slovesu izročil odlikovanja in darila

Ljubljana, 25. avgusta. Nj. Vis. kraljevič Andrej je danes dopoldne zdrav zapustil ljubljansko Leonišče in se vrnil v krog svojih dragih na Bledu. Dne 6. avgusta popoldne, torej pred 9 dnevi, je bil dvorni zdravnik dr. Bogoljub Dragaš, primarij za otroške bolezni v Ljubljani, nujno poklican na Bled in je pri najmlajšem kraljeviču takoj ugotovil

akutno vnetje slepiča. Nasvetoval je takojšen prevoz v Ljubljano. Sam je odvedel kraljeviča v Leonišče, kjer je bila ob 21.30 izvršena operacija. Mali kraljevič ni pokazal niti malo strahu, pogumno se je vlekel in sprejel narkozo, šel je komaj do 7 in že zaspal. Čudi kot rekonvalescent ni nikoli pofožil, namreč je vedno radosten pričeval obiskov svoje matere-kraljice in obeh bratov. Pod skrbnim nadzorstvom obeh primarijev, dr. Dragaša in dr. Lavriča ter hišnega zdravnika dr. Pavla Krajca, se je stanje od dne do dne boljšalo in tako je Nj. Vel. kraljica ob nedavnem obisku lahko prejele zagotovilo, da bo kraljevič že v četrtek zapustil Ljubljano.

Danes dopoldne ob pol 10. se je pred Leoniščem ustavil dvorni avto z Bleda. Po kraljeviču sta se pripeljala adjutant Nj. Vel. kraljice g. polkovnik Branko Pogačnik in kraljevičeva vzgojiteljica Angležinja. Kmalu nato so bili v sobo št. 34., kjer je do davi ležal mali kraljevič, poklicani zdravniki, ki jim je bila poverjena zdravstvena skrb nad princem Andrejem. Opravljen v živo obleko, z žalnimi trakom na desnem rokavu je mali kraljevič stopil pred zdravnike in se jim v srbohrvaščini prisrčno zahvalil. Obenem jim je izročil odlikovanja: primariju dr. Bogoljubu Dragašu red sv. Save III. stopnje, primariju dr. Božidarju Lavriču red Jugoslovenske kraljevičeve III. stopnje, asistentu dr. Venceslavu Arku red sv. Save IV. stopnje, hišnemu zdravniku Leonišča dr. Pavlu Krajcu red sv. Save IV. stopnje, in narkotizerju dr. Milanu Zumru red sv. Save V. stopnje. Poleg odlikovanja je kraljevič izročil zdravnikom tudi lepa spominska darila, zlate doze in ure. Nadalje je izročil večjemu številu sester kolajne za usluge kraljevskega doma, tako predvsem sestri prednici in prvi instrumentarki II. kirurškega oddelka s. Liviji Merlakovi, ki je stregla že tudi princu Pavlu.

Po razdelitvi daril se je kraljevič Andrej podal k avtu. Le nekoliko bled je še, drugače pa čvrst in si bo seveda v domačem krogu brž opomogel. Pred Leoniščem je bila zbrana množica ljubiteljev mladine, ki je kraljeviča navdušeno pozdravljala, kraljevič pa je veselo odzdravljajal. V njegovem spremstvu se je odpeljal na Bled tudi primarij dr. Lavrič.

Kraljevič Andrej in češka novorojenka

Kraljevič Andrej je pred odhodom iz Leonišča obiskal nekatere bolnike v Leonišču. Tako je opazil na eni izmed postelj poleg matere krepkega, rdečeličnega novorojenčka, ki ga je pred nekaj dnevi povila soproga češkega uradnika iz Prage.

Ljubki kraljevič je najbrž prvič videl iz take bližine novorojenčka. Jel je vpraševati in je izvedel, da je to mlado bitje punčka in da je češkega rodu. Bil je ves vzradošen in je vprašal, ali je bil tudi on sam nekoč tako

majhen in tako črnočel kakor to dekletce v plenici?

Srečno češko mater, ki jo je porod le po naključju zanesel v slovensko bolnišnico, je pozornost jugoslovenskega kraljeviča močno ganila. Tem večje je bilo njeno veselje, ko ji je kraljevič Andrej malo pred odhodom poslal duhteč sopek cvetja. Naj bi ta simbolično lepi dar jugoslovenskega kraljeviča prinesel v Ljubljani rojeni Čehinji vso srečo in same rože na začeto življenje pot!

Katastrofa dveh avtomobilov pri Radečah

Sedem oseb je več ali manj poškodovanih

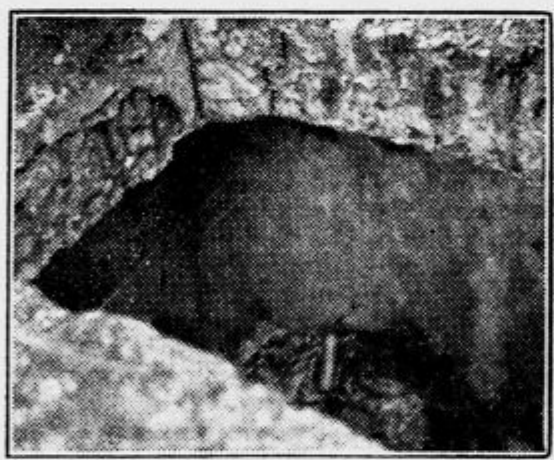
Radeče, 25. avgusta. Pri vasi Prapretnem, ki je oddaljena kakor 4 km od Radeč, se je davi ob 8. primerila strahovita nesreča. Trčila sta dva avtomobila in je pri karambolu 7 oseb več ali manj hudo poškodovanih. Kakor se je takoj po nesreči dognalo, je prišlo do katastrofe takole:

V smeri od Radeč je peljal avto Opel, katerega lastnik je trgovec z vinom Franjo Jakovec iz Jastrebarskega, sedem oseb iz Hrastnika na Plitvice. Sofiral je Stanko Primožič. Poleg Jakovca in soferja so bili v avtomobilu hrastniški gostilničar Ivan Zavrašek s soprogo Marijo in hčerko Marijo, gostilničarka Alojzija Šentjurčeva in učiteljica Čandrova. Na ovinku pri Prapretnem pa je privozil nasproti avto Buick, v katerem se je peljal g. Ahmed Jaković, direktor tekstilne tovarne Mautner iz Zagreba. Prav na tem ovinku je cesta precej ozka. Na desnem robu ob Savi je porasla

z živo gabrovo mejo, ki letos še ni bila ostrižena. Na drugi strani ceste pa je kup gramoza, ki sili bolj na cesto kakor izven nje. Vozača se na ovinku nista mogla videti, vozila pa sta oba s precejšnjo naglico. Tako je bila katastrofa skoro neizbežna. V trenutku sta oba avtomobila trčila skupaj po levi strani in učinek je bil strašen. Na avtomobilu Opel so se zdrobile vse šipe, ves sprednji del je bil zbit. Pa tudi Buick je utrpel hude poškodbe. Iz razvalin je bilo čuti ječanje in vpitje na pomoč.

Novica o katastrofi se je bliskovito razširila po Radečah. Avtobusni podjetnik Knez je takoj zapeljal na kraj nesreče banovinskega zdravnika dr. Karla Matka, orožniškega komandirja narednika Ivana Čiglarja in orožnika Nikolaja Vukovića, da nudijo potrebno pomoč in ugotovijo dejanski stan. Zdravnik je vse dopoldne obvezaval in šival rane, v pomoč so

Žalostni ostanki ljudi in spomenikov pri Sv. Krištofu

Naša dva članka o škandaloznem črtnu na pokopališču Sv. Krištofa sta v Ljubljani zbudila zaslužno pozornost in nekateri starejši ljubljanci niso opustili prilike, da si ne bi pokopališča sami ogledali in se tako najboljše prepričali o točnosti naših navedb.

V ostalem pa lahko vsej naši javnosti postržemo s slikami. Na levi zgoraj je pogled na žalostne ostanke in ruševine spomenikov, na desni pa dva delavca odnašata kosti nekdanjih ljubljanskih občanov, da jih vržejo v napol porušeno grobnico, ker ni dostojnega skupnega groba, ki je bil obljubljen. Toda v skupno jamo, ki jo vidite na levi spodaj, sprav-

ljajo le večje kosti, manjše pa leže okrog. Kar se žalostne usode človeških ostankov tiče, je to stvar vesti pokopališke uprave. Glede spomenikov pa naj pripomnimo, da je tisti ostanek, ki je rešen pod arkade, prav majhen del izmed številnih lepih nagrobnikov, ki sicer ne navajajo imen kakih naših slavnih mož, pa bi kljub temu zaslužili, da jih iz golega estetičnega okusa ohranimo bodočnosti, ne pa prodamo za odpadno. Opozorjamo na prekrasen zgled, kako je treba ravnati na starem pokopališču s starimi spomeniki. Zgled ni daleč, imamo ga v Varaždinu. Naj vendar stopi kdo izmed gospodov, ki se jih ta zadeva tiče, tja dol, pa bo gotovo — zardel...

oročju!) v zadnjih 30 letih. Delo v nemških (in romanskih) telovadnih društvih je bilo namreč omejeno skoraj samo na vadbo na orodju.

Tako je še danes mnogokje, kakor dokazuje švicarska posebna zveza za umotelo (razumi: orodno) telovadbo (Kunstturnervereinigung) ter težnja Nemcev, da se izločijo iz mednarodnih tekem proste panoge: skok, tek in lučanje. Vsako enostransko, zato pretirano, močno, z ničemer ne zravnavano in popravljeno telesno udejstvovanje pa vtišne v telo svoje neveselje; tudi telovadba na orodju. In zoper to enostransko, skoraj zgolj na orodno vadbo omejeno delo v nemških in romanskih deželah so se začeli boriti vprav prvi, najavtoritativnejši strokovnjaki. Nestrokovni svet in šport — ta iz nagonne konkurenčne zavisti — so pa vso reč daleč pretirali ter omajevalno prizadevanje vzgojiteljev spremenili v trditve, da orodje telesa na vsak način škoduje. Slovanske dežele, kjer je skoraj povsod vladal sokolski način telovadbe — samo na Poljskem je bil močan švedski vpliv — niso poznale te zelo pretirane vadbe na orodju in zato tudi ne njenih nekoristnih učinkov, ker je sokolska telovadba načeloma — to je njeno najpomembnejše vodilo — vsestranska; poleg vadbe na orodju sme vedno povečati najmanj toliko pozornost prostim vajam, skoku, tiku in hoji (izletu); že desetletja pred vojno! Sokolski telovadbi so zato delali krivico, ko so začeli pred kakimi 10 leti tudi pri nas trditi, da je škodljiva. Mnogokdaj je bila to zlobnost, največkrat pa gniljivo nepoznavanje najpriprostejših dejstev. Val nasprotovanja orodni telovadbi, ki je bil pljusnil iz tujine in ni nastal doma je po nekaj letih (zopet šele tedaj ko se je spreobrnila tujina k pravemu spoznavanju) splahnel in danes celo šport pošilja svoje telovadce na orodje.

Znanstvena dogmatika in skušnja so pokazali, da je orodje za razumno in uspešno vzgojo telesa neogibno potrebno; brez orodja ni popolna. Koristnost orodne vadbe dokazujejo mimo drugega že vrhunski uspehi naših sokolskih tekmovalcev tudi v tako imenovanih športnih panogah (skok, tek, met).

Z orodjem (mislimo na bradljo, drog, konja, kroge, lestev, plezala) najprimernejše zamašimo tisto vrzel v telovadbi, ki je najobčutnejša: okrepitev lehti in trupa, ki sta v vsakdanjem življenju najmanj zaposljeni, zato najšibkejša in najbolj potrebna vadbe. Od neorodnih panog bi lahko dosegli zadosten učinek samo z rvanjem (borilnim metanjem), toda samo glede pridobitve moči; vse druge panoge zapostvele te dele telesa s premajhno jakostjo, zato ne zadostajo. Iz skušnje vemo, da nam orodje izobrazí krepak, razčlenjen mišični relief, kar daje vsemu telesu ne le moč, temveč tudi lep videz.

Zaradi okrepitve mišičja na trupu se razširi prsni koš, poveča prostornina pljuč ter občutno zboljša obseg dihanja. To pogosto odločuje naravnost o življenju in smrti. Nepobitno je, da je telovadba na orodju sovražnica raznih pljučnih bolezni, ki se lahko sprevržejo v smrtno (pisu) je sokolska telovadba sredi zime v 3 mesecih ozdravila hud 5 let star bronhijalni katar, ki ga niso uničila ne zdravlila, ne sončenje, ne plavanje, ne planinarstvo. Blag in krepiljen je tudi učinek na srce, ki postane, kakor vsaka mišica, močnejše in sposobnejše za delo. Trditve, da vadba na orodju škoduje je sicer zelo razširjena, toda spada med — bajke.

Najznamenitejši in z ničemer ne nado, mešljiv pa je učinek orodja na živčevje ter s tem na okretlost. Vadbo na orodju naravnost imenujejo surliko živčevje. Nedogledna vrsta navedenih gibov, gibov pa se s ponavljanjem več ali manj avtomatizira, kar pomeni, da si ga je spravilo živčevje v svojo zalogo, iz katere ga kasneje v potrebi vsa krenutek lah-

kih delavcev za narod, in kakor je bilo vse delo Narodne čitalnice, ki ga je izvršila v 60 letih svojega obstoja, počno uspehov, tako smo prepričani, da ti tudi v bodoče ne bodo izostali.

Narodna čitalnica je ena izmed najmarljivejših edinic Zveze kulturnih društev, kateri pripada že od početka njenega obstoja. Pri slavnostnem razvitiu prapora bo govoril znani predavatelj prof. Ivan Kolar.

Opozorjamo in vabimo vso nacionalno javnost na prireditve in na odkup spominskega znaka, ki se bo prodajal v nedeljo ves dan.

Češkoslovaški poslanik dr. Lipa v Ljubljani

Včeraj je prvič službeno obiskal naše mesto g. dr. Jaroslav Lipa, nedavno imenovan poslanik in pooblaščen minister Češkoslovaške na našem dvoru. G. poslanik je v spremstvu ljubljanskega konzula g. inž. Miškovskega obiskal gg. bana, župana, divizionarja, škola, rektorja univerze in Zbornico za trgovino, obrt in industrijo. Odlični gost se je po teh obiskih vrnil na Bled.

Kaj in kako kradejo

Ljubljana, 25. avgusta. Mrtva sezona poletnih mesecev ima svoj odmev tudi na policiji. V mreže pravice se ujamejo le manjši tatovi, ki pa jih največkrat prisili beda, da posežejo po tuji lastnini, pri čemer jim pogosto pomaga še nesrečno naključje. Tatvina moške zimske suknje je v policijskem dnevniku registrirana pod številko 5072. Bila je ukradena obenem z letno moško suknjo in hranilno knjižico Mestne hranilnice, z vlogo 50 dinarjev na ime Vinka Tometa.

V noč na 23. avgusta je v Stepanji vasi izginila iz neke shrambe termos steklenica, nekaj ruma in jestrin. Trgovcu Miliču Svetomiru iz Beograda je bilo ukradenih 240 knjig v vrednosti 24.650 dinarjev...

Tako se vrstijo v policijskem dnevniku tatvine za tatvino. Najbolj enostavno pride do denarja, če posežejo po tuji listnici. Če ni teh, pride prav vse, kar se lahko spravi v denar: fotografski aparati, akumulator za motorno kolo, košare za jajci ali kolesa. Ekartu Francu iz Starešinec, občini Cirkovci, pa so iz hleva ukradli pet let staro kravo pingavske pasme, rdečkasto, z belo glavo, daje do 12 litrov mleka na dan...

Tudi pregreški zoper moralo se dogajajo v vsakem času, ne glede na to ali ono sezono. Obtoženci zaradi posilstev so prav tako stalni gosti na policiji kakor majhni tatovi. Zgodilo se je na Viču. Enega zadnjih popoldnevo, v hlevu. Zrtev je slaboumna ženska. Storilec je srečno pobegnil, ni pa imel časa odpeljati krave, ki jo je imel s sabo in jo je pred delom privezal za jasio. In ob tej kravi je prežala nanj roka pravice ter ga ujela, ko se je čez čas vrnil.

ko vzame. Ta sposobnost je pogostno — npr. pri nesrečah — že za golo življenje posemnela pomembna; še večji pa je njen pomen v tem, da se z večjačo se skusnostjo živčevja veča bistrost duše. Prav to so najlepše obresti, s katerimi vrača vadba na orodju.

Tako prihajamo na drugo poprišče, kjer orodne vadbe ne moremo popolnoma nadomestiti z nobeno panogo (približujejo se ji dirke z motornimi vozili, planinsko smučanje, skoki v vodo, pestenje), na vzgojo k pogumu in na krepitve volje. Pri pestrnih vajah prihaja telo vsak trenutek v nenavadne položaje, ki se jim telo upira z najslabotnejšim praganomom s strahom. Prav pogostno je potreben skrajni nagon volje, da premagamo nagonski strah pred nenormalnimi položaji, pred globino in pred poškodbami. Z vedno se ponavljajočim premagovanjem strahu se znatno poveča pogum in okrepi volja. Seve se ojačitev teh temeljnih lastnosti značaja očituje tudi v vsakdanjem življenju telovadca.

Tretja skupina prednosti orodja so bolj vnanje. Velika pestrost vaj, pisana sprememba storila, da j. delo na orodju vedno veselo, ni pusto; dobra volja v telovadnici je pa tzuvsrna za pozabo vsakdanjih skrbi. Izkušni telovadci cenijo najbolj prav to dušo osvetočujo plat. Samo z orodjem je mogoče večjemu številu ljudi uriti telo tudi pozimi, saj smo v našem klimatu in razdelitvi dela prisiljeni v zaprte, razmeroma majhne prostore.

Te v največjem pregledu prikazane dobrote redne, premišljene orodne telovadbe, kakršno uporablja v zvezi z drugimi panogami sokolstva, so pač vredne, da privabijo v sokolske telovadnice slehernega, moža in ženo, starca in zrelega človeka, posebno pa mladino. Prav zanjo je orodna telovadba v svoji mnogoličnosti kakor našaš utvarjena.

S. T.

Telovadba

Koristna ali ne?

Ko se nam bo to soboto popoldne nudila prilika, da na tekmovalni akademiji pod Tivolijem vidimo vrhunske uspehe naših sokolskih mednarodnih tekmovalcev in tekmovalk, ne bo odveč, če z naslednjim člankom znanejšega sokolskega strokovnjaka pretehtamo vprašanje, ali je orodna telovadba koristna ali ne. Ur.

Pri nas so še vedno ljudje, ki vnato trde, da je telovadba na orodju ne le brez koristi, temveč vprav škodljiva. Nič jih ne motijo dolge vrste stasitih mladičev, ki so zrasti v sokolskih telovadnicah največ ob orodju. Poudariti je tudi, da so ti

ljudje skoraj brez izjeme tista vrsta »športnikov«, ki vnato govorijo ob športnih stolpcih novlin in ki ga najdejo na telovadnici na prostoru za — gledalce; v manjšini pa so lahkoverni ljudje, ki morda še nikdar niso videli živega telovadca kakršnekoli vrste pri delu, pa so modrost o škodljivosti orodja nekje, slišali. To po udarjamo zato, ker ga doslej ni bilo strokovnjaka, ki bi bil trdil, da orodje ni koristno. Vpitje o njegovi škodljivosti je nastalo precej po vojski na Nemškem kot vidno znamenje razvoja telovadbe (beseda »telovadba« nam pomeni vsakršno telesno urjenje sploh, ne samo telovadbe na

4. SEPTEMBRA od 13. do 18. URE

VSI v POSTOJNSKO JAMO

VELIKA PODZEMSKA VESELICA

Prijava se sprejemajo do 31. avgusta pri vseh biljetarnah »PUTNIKA« v Sloveniji.

Domače vesti

Narodna zavednost

starih Ljutomerčanov

Bilo je leta 1871. Na Ljutomerški ljudski šoli je bilo razpisano mesto nadučitelja. Mesto je oddajal okrajni šolski svet, katerega večina je bila slovenska. Oglasilo se je pet do šest prosilcev, med njimi mlad, 22-letni učitelj z dobro kvalifikacijo, a komaj dveletno prakso. Sam ni imel upanja, da bi mesto dobil, ker so bili njegovi tekmeči vsi dobro popisani in izkušeni nadučitelji. Ko pa je mesto dobil in nastopil službo, je zvedel za skrivnostni uspeh: samo njegova prošnja je bila pisana slovensko, vse druge so bile nemške. »Mora biti dober Slovenec«, so si mislili v okrajnem šolskem svetu in so se potem res dolga leta izvrstno med seboj razumeli.

Ker se ne morem udeležiti nedeljskega slavlja, naj oživim in počastim po tej poti spomin na zgledno narodno zavednost Ljutomerčanov iz potaborske dobe.

Dr. L.

* Predavanje o Beli Krajini. Drevo ob 19.30 bo oddajala ljubljanska radijska postaja s prenosom iz Zagreb in Beograd predavanje: Bela krajina — zemljepisno-kulturni pregled. Predaval bo strokovni učitelj in publicist g. Rudolf Dostal. Opozorjamo na predavanje znanega dobrega predavatelja.

* Proslava Jadranskega dne. Vodstvo Jadranske straže v Splitu je že pričelo s pripravi za proslavo Jadranskega dne 31. oktobra, ki bo letos posebno slovesen zaradi dvajsete obletnice enega zgodovinskega dne, ko so na brodovnih biveš Avstrije zaplapolale naše trobojnice. Pošto ministristvo bo dalo ob tej priliki slavnostni in prometne posebne poštne znamke v ko. rist Jadranske straže.

* Za skupštine in kongrese samo polovna vozna. V zadnjem času je prometno ministristvo prejelo večje število prošenj s strani raznih kulturnih, znanstvenih, humanitarnih in sportskih društev, da bi se za njih letne skupštine in kongrese dovolili večji pot, pustiti od 50 odst., katere uživajo na podlagi pravilnika o znižani vozni. S tem obveščajo vsa zainteresirana združenja, da se take prošnje v bodoče sploh ne bodo več reševale. Ministristvo bo na podlagi čl. 28 splošnega pravilnika o znižanih vozniha na državnih železnih dovolilo popuste samo v višini 50 odstotkov, a vseh ostalih prošenj, ki prosijo za popust 75 odstotkov, ne bo jemalo v poštev.

* Naši psihiatri na kongresu v Münchnu. Na kongresu za psihohigieno, ki zaseda v Münchnu, sodelujeta znana naša strokovnjaka prof. dr. Lopašič, vodja neuropsihiatrike klinike zagrebškega vseučilišča, in dr. Robacher, šef postaje za psihohigieno v Zagrebu. Po zaključku kongresa si bodo udeleženci ogledali v Nemčiji najvažnejše psihiatrijske ustanove.

* Pred konjskimi dirkami v St. Jerneju. Nov observatorij v St. Jerneju na Dolenjskem javlja vremensko napoved za ta teden: med tečajem oblačno, nevihte ali pa tudi ne, petek že mogoče razjasnenje, sobota jasno, nedeljo na dirkah v St. Jerneju najlepši solnčni dan. Zvečer na veseličnem prostoru zelo mesečno. — Na množestvenih pismena vprašanja odgovarja vodstvo dirke, da za fotografiranje na velikih konjskih dirkah 28. t. m. ni potrebno nikakoli dovoljenje in so fotomatografiji dobrodošli. — V nedeljo 28. t. m. vozijo od vseh vlakov iz Novega mesta in iz Brežice avtobusi v St. Jernej na velike konjske dirke, isti večer pa k vlakom.

Pri lenivem črevesju in slabem želodcu z nerazpoloženjem za jed zaradi zapeke naj se uporabljajo že oddavna poznana naravna »Franz-Josefova« grenčica. Zelo pogosto je ugotovljeno, da je »Franz-Josefova« grenčica zlasti koristno domače sredstvo, kajti gre za to, da se prebavni kanal v jutru izčisti s kakim salinskim sredstvom za iztrebljanje.

Opi. reg. št. 15. 485. 11

Pred praznikom Sokola Sv. Križ pri Kostanjevici

Kljub vsem tem za prekanen denje naš Sokol vztrajno, premagajoč narod v moše, ki vedo, kje jim je cilj, in ki vedo, da se veličina duha izpolje samo v popolni svobodi. Vedo pa ti bratje tudi, da bje 12 ura, in ob tej uri so bratje Sokoli kupili stavišče, kjer bodo zgradili svoj ponosni sokolski dom. Dom, ki ga bodo zgradile mišice in denar bratov samih, bo del sokolskega življenja, oživotvorjen trud in ponos križevskih Sokolov.

Ko bo naš Sokol v nedeljo 28. t. m. delal obračun svojega nekaj mesečnega dela — vso zimo in pomlad ni bilo telovadbe, ker so bili prostori Sokolu odvzeti — bodo znala tudi bližja društva ceniti položaj našega Sokola. Vabimo zato vse bratske ednice in narodno javnost, da nas v nedeljo obišče in nas moralno in gmočno podpre pri našem nesebičnem sokolskem delu. V nedeljo pri Sv. Križu — zbor!

Spremembe funkcij v saveznem stareštvu. Po preminulem drugem namestniku br. Paunkoviću je prevzel vodstvo odseka za stike s ostalimi sokolskimi organizacijami podstarosta br. dr. Belajčić. Prav tako je isti poverjen z nalogo, da vodi do nadaljnjega odsek za gradnjo sokolskega stadiona v Beogradu. Ostale gospodarske funkcije ima podstarosta arh. Smiljančič. V septembru bosta izmenoma vodila savezno starešinstvo podstarosti br. dr. Gavrančič in dr. Belajčić.

Sokol Ljubljana šiška poziva članstvo, da se udeležijo razvijačnega prapora Narodne čitalnice v Šiški v nedeljo 28. t. m. Zbor članstva v čitlivi z znakom ob 13.45 pred Sokolskim domom.

* Nesreča na progi pri Ljutomeru. V sredo popoldne je hlapec posestnika Janeza Smodiša peljal z enim konjem orodje studenčnega mojstra Vekoslava Bratine iz Ljutomeru v Ključarovec, kjer bi naj studenčarji popravili neki studenec. Ko je prišel do železniškega prelaza blizu Križevcev, ni opazil, da se bliža popoldanski vlak iz Ljutomeru. Strojevodja je sicer pisikal na vso moč, vendar ni mogel težkega vlaka na kratko razdaljo ustaviti. Stroj je zadel v konja in ga pri prici ubil. Kajpada je potegnil tudi voz s seboj, ga polmil in raztrosil vse studenčniško orodje, kolikor ga ni poškodoval. Hlapec, ki je v svoji neprevidnosti zakrivil nezgodo, se ni zgodilo nič hudega. Sinek ga je vrgele v velikem loku z voza v jarek, kjer je obležal nekoliko potolčen. Posestnik Smodiš ima okrog 5000 din škode. Za konja mu je neki kupec pred kratkim ponudil 4000 din. Tudi studenčni mojster je oškodovan.

PRIVATNA DVORAZREDNA TRGOVSKA ŠOLA

s pravico javnosti

ZBORNICE ZA TRGOVINO, OBRT IN INDUSTRIJO V LJUBLJANI

Ustanovljena: Z odlokom Ministrstva trgovine in industrije I Br 2728/N z dne 4. avgusta 1938.

Lastnik zavoda: Zbornica za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani.

Vpisuje učence(ke): V ponedeljek 29. avgusta in naslednje dni.

Vpisovanje se vrši: Trgovski dom, pritičje levo, Gregorčičeva ul. 27.

Kako se vpisujejo učenci(ke): Osebo in v spremstvu staršev ali njih namestnikov.

Za vpis potrebni dokumenti: Rojstni list in spričevalo o mali maturi ali o završnem izpitu na meščanski šoli.

Vpisnina: Din 100.—, ki jih je treba položiti pri vpisu.

Ukovina: 10 mesecev po Din 250.—. Plačuje se trimesečno vnaprej, le v izrednih slučajih vsak mesec vnaprej.

Pričetek rednega pouka: Se sporoči pri vpisu.

PRAVICE IN UGODNOSTI ZA UČENCE IN ABSOLVENTE PTS.:

1. dijaške ugodnosti na železnih; 2. rodbinske doklade; 3. otvoritev ali prevzem poljubnega trgovskega podjetja na lastno ime; 4. dovršena PTS ima veljavo 6, dovršeni 1. razred PTS pa 5. razredov gimnazije; 5. po dovršeni PTS možen prestop v III. razred trgovske akademije; 6. pri vojakih dijaški rok, napredovanje za rezervnega narednika.

Glede vpisa, disciplinskega reda in izpitol

kakor tudi glede celokupnega poslovanja

šole veljajo natančno isti predpisi kot na

državnih dvorazrednih trgovskih šolah.

* Ves uspeh je v trgovstvu! Če hočete, da se bo Vaš sin ali hčerka vseh trgovskih ved do dobra priučil, ga vpišite v enoletni trgovski tečaj na Trgovskem učilišču in ste nagrafemski instituti Rohda v Ljubljani. Vpisovanje vsak dan v Trnovski ulici 15. Zahtevajte prospekte!

Vaseno!

PUDER ZA NOGE

obdrži noge suhe in odporne, odstranjuje neprijetni duh od znojja

* Pretresljiva rodbinska tragedija. Zaradi kompliciranih, ki so nastale po porodu, je umrla v zemunski bolnišnici bivša učiteljica Ema Bauerjeva, ki je zapustila novorojenčka in 3 leta staro hčerko. Ema je bila soproga pilota Pavla Bauerja, ki je izgubil pred 6 meseci, ko se je s svojo jadrnico vozil po Dunavu in ga je med vožnjo zajela nevihta. Mladi Pavle Bauer je bil eden izmed najuspešnejših naših pilotov. Zadržal leta je služboval v zemunski tvornici letal in mu je bilo poverjeno preizkušanje novih aparatov. Večkrat je presenetil Zemun in Beogra s svojimi drznimi akrobacijami. Nekajkrat je letel s svojim letalom ob oboki novega zemunskega mosta. Srečno je preстал nebroj hudih nevarnosti in, ko je izgubil, ni nihče mogel verjeti, da je postal žrtev nevihte. Sicer je pa še danes njegova smrt velika skrivnost. Njegovega trupla še niso našli in tudi ostanke njegove jadrnice še ni bilo med razbitimi čolni, ki jih meče Dunav na prod. Tudi njegova žena je bila dolgo trdnost prepričana, da ga je v viharu noči zaneslo nekam daleč in da se bo vrnil. Ko pa ga ni bilo, so se razširile fantastične vesti, da sta Pavla nemirna kri in letalska smelost izvalili daleč v svet in da se udeležijo ko letalec ali v Španiji, ali pa celo kje na Kitajskem. Njegova soproga je trdne in tedne upala, da se bo od kod javil. Njeni starši bodo zdaj skrbeli za obe sroti.

Vsako soboto vozi Putnikov avtobus iz letnice v Trst.

Parni kotel kupimo

od 30 do 50 m² kurilne ploskve eventualno lokomobilu s takim kotlom. — Ponudbe na Motvoz in Platin, Grosuplje.

* Vpisovanje v Enoletni trgovski tečaj pri Trgovskem učilišču v Ljubljani, Kongresni trg 2-II (prostorji Dopsne trgovske šole) se vrši dnevno med običajnimi uradnimi urami. Vsa pojasnila in prospek. ti so interesentom brezplačno na razpolago.

KINO »SLOGA« — tel. 27-30
Ronald Colman, Madeleine Carroll
JETNIK NA DVOECU ZENDA
Odlična filmska umetnina odlikovana na Bienalu v Benetkah.

* Zelite spoznati Japonsko? Berite Hearna Lafada »Knjigo o Japonski! Tu boste našli odgovor na vprašanja, ki jih daje sedanja kitajsko-japonska vojna s svojo brezdnojno brutalnostjo in trpljenjem. Knjigo dobite pri Tekovini zadrugi v Ljubljani, Selenburgova ul. 3 in v Mariboru, Aleksandrova cesta 18. Cena brošurani knjigi je 28 din, vezani 38 din.

SIBIRSKÉ NOČI

Danes neprekinjeno zadnjokrat — Film v češkem jeziku! — Ob 19.15 in 21.15 ur.

KINO UNION — Tel. 22-21

SENZACIONALEN VELEFILM IZ ŠPANSKE DRŽAVLJANSKE VOJNE
POSLEDNJI VLAK IZ MADRIDAv glavni vlogi Dorothy Lamour
PREMIERA KINO MATICA ob 16., 19.15 in 21.15 uri

* Konec roparja iz Brodareva. 7. t. m. je bil blizu Brodareva pred očmi svoje žene in hčerke umorjen in oropan beograjski inženjer Stanoje Bader, ki je gradil cesto ob Limu in je imel pri sebi okrog 400.000 din, da bi izplačal svoje delavce. Takoj po zločinu so orožniki, ki so dobili pomoč od vseh orožniških postaj v zetski banovini, obkolili vse okoliš, da bi zajeli morilca. Ko so se prvič z njim srečali, je morilec ustrelil orožnika Babića in zbežal. 17 dni so orožniki z vso vneto zasledovali nevarnega razbojnika, čigar identiteto so ugotovili, a uspeha ni bilo, ker je imel razbojnik zaveznike, med okoliškimi kmeti in tudi med samimi uslužbenci gradbenega podjetja. Več njegovih zavrnikov so orožniki razkrinkali, morilec pa je le izgubil iz zastraženega okoliša. Zda so ga našli ustreljenega v sosednjem bje. lopoljskem srezu blizu šahoviča. Neki kmetje, ki so razbojniku dajali potuho, so se polakomnil njegovega plana ter ga abili. Orožniki so zdaj te kmete aretirali ter našli pri njih se blizu 300.000 din.

* Še eno potovanje v Pariz in London. Da bi omogočil tudi onim, ki se niso mogli ta mesec udeležiti potovanja v Pariz in London, organizira »Putnik« od 24. septembra do 3. oktobra še eno tako potovanje z najnižjimi stroški. To 12dnevno potovanje bo nudilo udeležencem morda nikdar tako ugodno priliko spoznati Pariz in London v času, ko je tam najbolj živo. Pri tem je predvideno tudi enodnevno bivanje v Benetkah in polnevno v Milano. Cene vsega aranžmaja za udeležence iz Beograda znašajo 3.490, iz Zagreba 3.340, iz Ljubljane pa 3.265 din. Prijave udeležbe bodo sprejemale biljetarnice »Putnika« najdalej do 10. septembra in dajale bodo vsa obvestila in prospekte brezplačno.

8. in 9. IX. dvodnevni izlet v Gorico s Putnikovim avtobusom.

* Še je čas, da se prijavite za potovanje od 3. do 8. septembra v Rim in Firenzo. Prijave sprejema do 29. t. m. Izletna pisarna M. Okorn, Ljubljana, hotel »Slo«, tel. 26-45. Vhod iz Prešernove ulice!

Iz Ljubljane

u— Sokolstvu Ljubljane in vsemu narodnemu občinstvu! V nedeljo 28. t. m. praznujemo naša prijazna in narodna šiška svojo »komarjevo nedeljo«, to je tradicionalno »žigmanje«. Društvo za zgradbo in vzdrževanje sokolskega doma v šiški prideri to nedeljo veliko narodno zabavo s pesmi in drugimi atrakcijami. Prireditelj bo na letnem telovadišču za sokolskim domom v šiški, v primeru slabega vremena pa v veliki dvorani v domu, Sokol Ljubljana — šiška je prireditelj letos samo javni telovadni nastop brez veslice, zato pa sedaj prideri društvo za zgradbo in vzdrževanje sokolskega doma v šiški narodno zabavo v velikem obsegu. Ves dobiček te prireditve gre za sanacijo sokolskega doma. Vabimo Sokolstvo Ljubljane in vso nacionalno ter sokolsko čutočo javnost na to prireditve.

Zadnji izlet v Benetke v letošnjem letu prideri Putnik v dneh od 7. do 11. sept.

u— Prva operna predstava letošnje predsezona za časa jesenske razstave na ljubljanskem velesejmu, bo v soboto 3. septembra ob 20. v opernem gledališču. Upizorila se bo Ponchiellijeva opera Gioconda, ki je imela konec sezone velik uspeh. V naslovni vlogi bo gostovala gospa Zinka Kunc-Milanova, danes najodličnejša jugoslovenska pevka, ki je nastopala v minulih sezonah v največji svetovni operi Metropolitan v New Yorku. Umetnica je sodelovala v letošnjem poletju tudi pri predstavah v Splitu, ki jih je priredilo Udruženje gledaliških igralcev za časa kongresa, in imela popoln uspeh. Gospa Zinka Kunc-Milanova je pogosto gostovala na največjih odrih Nemčije, v dunajski državni operi in v Šazburgu pri slavnostnih igrah, kjer jo je spoznal slavni dirigent Arturo Toscanini. Za njeno gostovanje veljajo zvisane operne cene. Dan prodaje vstopnic javimo. Priglasje za sedeže na sprejema že danes pisмено uprava Narodnega gledališča v Ljubljani.

u— Parastos za pok. Rajkom Jutinom bo danes ob 10. v pravoslavni cerkvi. Slavnosti tovariši in durgi njegovi znanci in prijatelji, udeležite se te spominke svečanosti.

u— Odbor Narodne čitalnice v Šiški, ki slavi v nedeljo 60letnico in razvije svoj prapor, prosi hišne posestnike, da bi okrasili svoje hiše z zastavami, občinstvo pa vabi k udeležbi slavnostnega spreveda.

Obiščite praški in dunajski sejem s Putnikovim izletom v dneh od 7. do 12. sept. u— Iza Bežigrada smo prejeli: Pred kratkim se je nekdo s blankom pritožil nad lajanjem psov v Radovljici. Prav je imel; kajti mešan, letovišar gre pred vsem za to na delo, da si odpočije živce od mestnega šuma in ropota. Nič boljše ni za Bežigradom. Vsi skladiščniki in skoraj vse vile imajo psa. Tak čuvaj je noč in dan priklenjen ali pa zaprt. Vsi ti lajajo zdaj eni, potem drugi tako da moramo mi Bežigradci v vročini okna zapirati, da se nam ušesa shlade. Posebno psi nekaterih gospodarjev neprenehoma lajajo, bodisi da ti gošpodari ne skrbje za svoje živali ali pa jih kdo draži. Apeliramo na tem mestu na upoštevanje naše pritožbe. Bežigradci.

u— Popoldanske predstave v kinu Unionu. Od jutri naprej bodo v kinu Unionu spet redno vse popoldanske predstave, tako, da so s tem spet upeljane prejšnje redne ure predstave: ob delavnikih ob 16., 19.15 in 21.15 ur; ob nedeljah in praznikih pa ob 15., 17., 19. in 21. Popolni vrstni red predstav velja sedaj že od sobotne premiere filma »Moč ljubezni« naprej.

u— Umetnostno-zgodovinsko društvo vabi udeležence izleta v Benetke, da se zbe. ro v soboto ponoči ob eni na glavnem kolodvoru v Ljubljani. Skupen železniški voz je naročen. Odhod ob 1.34.

Informacije za vsa potovanja in za vse izlete daj brezplačno Putnik.

u— Dekliška kolonija Kola jugoslovenskih sester se vrne iz Kraljevice dne 29. t. m. ob 13. na glavni kolodvor. Starši, priderite po otroke!

u— Društvo »Doma visokosolk v Ljubljani« zahvaljuje vs. m. ki so s kakršnimkoli prispevki podprli naše društvo, da je moglo prirediti svoj delovni tabor v Kapli na Kozjaku. Posebno zahvalo izroka kr. banški upravi, ljubljanskim in mariborskim kreditnim zavodom, Higijenskem zavodu, knjižnim založbam, lekarnam, trdkam in zasebnikom, ki so razumeli naše delo in nam nudili svojo pomoč. Društvo ponovno opozarja vse one visokosolke in abiturientke, ki žele v prihodnjem letu v »Domu« oskrbo, da sigurno vložijo prošnje do 1. septembra, ker bo sprejemna seja že v soboto 3. septembra popoldne.

Poseben izlet s novimi specialnimi avtomobili prideri Putnik v Dolomite v dneh od 11. do 18. septembra.

u— Lepo sortirana, kisla namizna jabolka kg 2.50, 3 in 3.50 din. Fr. Kham. Kongresni trg 8.

Iz Celja

e— Letalski dan v Celju. Mestni odbor Aerokluba v Celju bo prireditel v nedeljo 4. septembra ob svoji desetletnici letalski miting v Celju. V soboto 3. septembra zvečer bo pred magistratom promenadni koncert. V nedeljo 4. septembra ob 10. dopoldne bo na Ježovnikovem travniku v Levcu blagoslovitev jadrnalnih letal. Ob 14. se bo pričel istotam velik letalski miting, čigar spored bo predvidoma naslednji: 1. Predvajanja različnih startov z jadrnalnim letalom (start z gumo, avto-vlek). Pri tem se bodo uporabljala jadrnalna letala celjske jadrnalne sekcije. 2. Produkcija in akrobacije z visokozmogljivim jadrnalnim letalom. Marsikdo ne bo verjel, da se lahko z brezmotornim letalom izvajajo loopingi. O tem vas bo prepričal državni rekorder Ljubljancin Raznožnik. 3. Skupinsko letenje motornih letal. 4. Skok s padalom. Skok bo izvajal civilni pilot g. Petrovič iz Beograda, ki je nalašč v ta namen povabljen v Celje. 5. Največja atrakcija dneva bodo akrobacije s lovskim letalom. Te akrobacije bo predvidoma izvajal kapetan g. Djal iz Zagreba, ki je po svoji sposobnosti in drznosti znan ne samo v naši državi, temveč tudi v inozemstvu. 6. Zadržna točka sprejema bo napad iz zraka na improvizirano naselje. Pri organizaciji te točke sodeluje mestni odbor za obrambo pred napadi iz zraka. Veliko zanimanje med prebivalstvom kaže, da bo obiskalo letalski miting poleg Celjancov tudi zelo mnogo ljudi iz bližnje in daljne okolice.

e— Okrožno nagradno strelsko tekmovanje bo priredilo celjsko strelsko okrožje v soboto 27. t. m. popoldne in nedeljo na strelišču v Pečovniku pri Celju. Tekmovanje bo ekipno za prehodni pokal strelskega okrožja, za posameznike in za mladino. Določeni je 30 lepih nagrad. Razdelitev nagrad bo v nedeljo ob 17. na strelišču. Prijave kažejo, da bo udeležba strelcev letos rekordna. Tekmovanje bo gotovo zelo zanimivo.

e— Identiteta mrtveca v Savinji ugotovljena. Kakor smo poročali, so našli v nedeljo v Savinji v Debru pri Laškem neznanega mrtveca. Ker je imel mrtvec na glavi obtočnine, so sumili, da gre za samomor ali za nesrečo. Zdravnik dr. Cede pa je ugotovil, da je neznanec podlegel možganski kapi. V mrtvecu so spoznali brezposelnega natakarka Mihaela Uršiča s Primorskega, ki ga je bilo sodišče v Laškem, kamor so ga bili 18. t. m. privedli zaradi potepušstva, izpustilo, narkar ga je orožništvo odpravilo iz občine.

Iz Maribora

a— V Hoče! V nedeljo 28. t. m. ob 3. popoldne bo v Hočah sokolski nastop, združen s proslavo 20letnice Jugoslavije. Pričetek ob 15. uri. V nedeljo v Hoče!

a— S Pobrežja. Sokol ima na kraljev rojstni dan veliko slavo. Na predvečer baklada in akademija, na kraljev rojstni dan 6. septembra pa velik sokolski nastop z razvijačnim naraščajkega prapora. Ta dan vsi na naše sokolsko Pobrežje!

a— Dijaški kuhinji v Mariboru je oddaril g. dr. Anton Hrovat, primiraj v Ormožu, 150 din namesto cvetja na krsto rajnega g. Orožna, lekarnarja v Ptuj. Zvestemu prijatelju revnega dijaštva se društveni odbor najlepše zahvaljuje.

a— Snežni prestrezniki. V izogib vsakoletnim številnim nesrečam zaradi s streh padajočega snega in v svrhu nemotenega prometa na hodnikih in ulicah, je odredilo mestno poglavarstvo mariborsko namestitev strešnih snežnih prestreznikov. Tozadnji razglas in seznam ulic sta na razpolago v pisarni Društva hišnih posestnikov v sobi 4 mestnega gradbenega urada in sta pritrjena na mestni uradni deski.

a— Do nadaljnjega nobenih živinskih sejmov. Mestno poglavarstvo razglašja: Ker se je v Bohovi pojavila slinavka in parkljevka (občina Hoče, srez Maribor desni breg), se na podlagi zakona o zatiranju živalskih kužnih bolezni ukinejo živinski in svinjski sejmi v Mariboru.

a— Nesreča pri delu. 17letni posestnikov sin Ivan Lukežič iz Sv. Jurja v Slov. goricah je pri obranjanju sadja padel z drevesa in obležal s strto levo nogo in razbito čeljustjo. — 29letni drvar Stefan Kropce je spuštal hode na Smolnikom. Po nesrečnem naključju je prišel pod hode in obležal z zlomljeno levo nogo.

a— Povožena. Na Kralja Petra trgu je povozil kolestar 57letno Marijo Kajžarjevo iz Studencev. Revici, ki si je pri tem težko poškodovala levo roko, so priskočili na pomoč usmiljeni pasantje, ki so jo odpremili na dom. — Na banovinski cesti pri Mežici pa je neki kolezar povozil 7-letnega rudarjevega sina Slavka Senico, ki so ga hudo poškodovanega na obeh nogah, prepeljali v bolnišnico.

a— Vinčarija je zgorela. Posestnici Mariji Špesovi iz Statenberga pri Poljčanah je zgorela vinčarija. Ogenj je zanel najbrže neki popotnik, ki je prenočeval na slami, pa je najbrže iz neprevidnosti odvrge gorečo cigareto.

a— Izpraznjevanje greznic. Mestno poglavarstvo je že ponovno opozorilo prebivalstvo, da se smejo greznice v mestnem okolišu izpraznjevati samo s pnevmatičnimi aparati in da je zajejanje fekalij iz greznic iz zdravstvenih ozirov prepovedano. Kljub temu se množijo primeri, da zajejanje vozovi zlasti iz okolice brez pnevmatičnih aparatov fekalije iz greznic v mestnem okolišu. Mestno poglavarstvo

opozarja ponovno na prepoved zajemanja fekalij ter naznanja, da ne smejo vozovi za fekalije brez pnevmatičnih priprav voziti iz dežele v mesto. Kdor bo prekršil to naredbo, bo kaznovan.

a—Motociklist v jarku. Ko je hotel 49-letni poljedelec Ivan Gajdek iz Dobrovnik izogniti se kmečkemu vozu s kravljem vprego, so krave nenadoma zaokrenile voz proti sredini ceste. Gajdek, ki se je peljal na motociklu, je obelžal z vozilom v obcestnem jarku in si zlomil levo nogo. Prepeljal so ga v mariborsko bolnišnico.

a—Tihotapska zadevščina. Budno čuječemu podpregledniku fin. kontrole Igorju Mavru se je posrečil na Teznem imeniten plen. Z nahrbtnikom in aktovko od sile založen mladenci se mu je zdel sumljiv in ga ni mogel premotiti niti mladenečev izgovor, češ da nosi nekaj zase. Pri

pregledu vsebine natrpanega nahrbtnika in aktovke je spoznal, da ima opravka s tihotapcem, nekim S. Gajčcem iz Hrvatske, ki bo sedaj za 292 vžigalnikov in 200 serij igralnih kart, ki jih je hotel utihotapiti v notranjost države, delal bridko pokoro.

a—Nič ni varnega pred kriminalnimi dolgotrajnostmi. Posestniku Jakobu Zadravcu v Ključevcih so odnesli perila in obleke v vrednosti okoli 3000 dinarjev. Iz zapuščene miline posestnika Viktorja Glaserja v Ljubnici so odnesli trije mariborski mladenci železno kolo v vrednosti 1000 din, ki so ga potem prodali nekemu podjetniku. — V Mariboru so se pojavile tudi sezonekatne tatvine suknjičev in površnikov, kar kaže na bližajočo se mrzlejši letni čas. — Ivanu Temelju iz Selnice ob Dravi pa je na Vodnikovem trgu izginilo kolo, vredno 2000 din.

Gospodarstvo

Naraščanje naših klirinških terjatev v Nemčiji in padec klirinške marke

Padec tečaja klirinške marke je v zadnjem času zbudil pri naših izvoznikih mnogo vznemirjenja. Ni še dolgo tega, ko je marka dosegla izredno visoko ceno din 15,50, medtem ko je bila v prvem četrtletju letošnjega leta stabilizirana na višini 14,50 din. V prvi polovici avgusta je prišel tečaj zopet polagoma popuščati in je ob koncu preteklega tedna dosegel najnižje stanje 14,15 do 14,20. Zadnje dni pa se je zopet ustabil na 14,50.

Sprito tega gibanja tečaja se obrača pozornost naših izvoznikov razvoju salda v kliringu z Nemčijo. Narodna banka je pravkar objavila stanje klirinških saldov na dan 22. avgusta. Ta izkaz zaznamuje ponovno, če tudi ne več tako znatno povečanje salda naših terjatev od 15,41 na 15,79 milijona mark. Točno pred enim mesecem, to je 22. julija, je saldo dosegel najnižje stanje 7,36 milijona mark. V teku enega meseca so se torej naše terjatve v Nemčiji povečale za 8,43 milijona mark, t. j. za 122 milijonov dinarjev. Naravno je, da je pri takem naglem povečanju naših terjatev v Nemčiji nastopila večja ponudba klirinških mark na našem trgu. Na drugi strani pa se moramo tudi zavedati, da je sedanji tečaj 14,50 za marko visok v primeru z lanskim letom, saj je marka lani v avgustu notirala le 12,80 do 13. Bodoči razvoj tečaja bo v znatni meri odvisen od celotnega obsega našega izvoza v Nemčijo v primeru z uvozom, odnosno od razmerja med vplačili nemških uvoznikov našega blaga in vplačili naših uvoznikov nemškega blaga. Sedanji saldo, ki se približuje 16 milijonov mark, sicer še ni tako velik, kakor je bil lani spomladi (30 milijonov) vendar stoji pred nami še nekaj mesecev izvozne sezone. Zato je pri izvoznih kupcih z Nemčijo na mestu previdnost, zlasti pri kupčiji, kjer nemški uvoznik blaga ne plača takoj pri sprejemu blaga.

Narastle produkcija premoga

Kakor v prejšnjih mesecih je tudi v juliju produkcija premoga v naši državi dosegla znaten obseg. V primeru z junijem je narasla za 43.000 ton in je znašala v avgustu 464.540 ton nasproti 440.100 tonam v lanskem juniju in 328.400 tonam v predlanskem juniju. Nasproti lanskemu letu je torej premoškovna produkcija narasla za 5,5%, v primeru s predlanskim junijem pa znaša povečanje produkcije preko 40%.

Produkcija železne rude, ki je v juniju popustila na 42.900 ton, je v juliju zopet narasla na 50.600 ton (lani 50.500). Produkcija bakrene rude se je prav tako nekoliko povečala za 65.350 ton (lani 59.400), produkcija svinčeno-cinkove rude, ki je znašala v juniju 66.500 ton, pa je narasla na 73.870 ton, vendar je zaostajala za lanskim letom (lani 76.330 ton). Tudi produkcija bauxita se je povečala od 41.300 ton v juniju na 50.300 ton v juliju, pa je zaostajala za lanskim letom (ko je znašala 54.450 ton). Manjša nego lani je bila tudi produkcija kromove rude, ki je dosegla le 4060 ton (lani 6520). Pirita pa je bilo nakopano 12.660 ton (lani 12.340).

Pridobivanje nafte

Ze večer smo poročali, da se je letos pričela dvigati domača produkcija nafte. Omenili smo, da je znašala produkcija v prvem polletju 508 ton nasproti 240 tonam v lanskem prvem polletju. V juliju pa smo po najnovejših podatkih pridobili 82 ton nafte nasproti 38 tonam v lanskem juniju (v predlanskem juniju nismo imeli produkcije nafte). Ze večer smo omenili, da odpade pretežno del letošnje produkcije nafte na petrolejske terene v okolici Selnice v Medijumirju, ki pripadajo Medijumirski petrolejski d. d., ki je nedavno prešla v last švicarskega kapitala.

Produkcija surovega železa in elektrolitičnega bakra

Produkcija surovega železa je znašala v juniju le 3831 ton (lani v juniju 2172 ton), v juliju pa se je povzpela na 5084 ton (lani 4699, predl. 3600). Naša statistika topilniške produkcije zaznamuje privrati tudi produkcijo elektrolitičnega bakra. V juliju smo v nedavno otvorenji tvornici z elektrolitičnega bakra, medtem ko je produkcija surovega bakra znašala 3370 ton (lani 3432).

Večja produkcija rudninske soli in cementa

Tudi produkcija rudninske soli je v juliju narasla. Kakor je znano, smo morali letos v prvem polletju znatne količine soli, in sicer 23.496 ton uvoziti. V juliju je narasla produkcija rudninske soli 4806 ton nasproti 4894 tonam v lanskem juniju. O produkciji morske soli žal nimamo podatkov.

Končno je še omeniti produkcijo portlandskega cementa. Znano je, da je naša

Stari saldo naših klirinških terjatev v Italiji likvidiran

Izkaz Narodne banke zaznamuje ponovno zmanjšanje naših klirinških terjatev v Italiji. V starem kliringu je saldo nazadovol na 0,5 na 5,1 milijona lir. Po uradnem obvestilu, ki ga je prejela Narodna banka, pa je tudi ostanek 5,1 milijona lir že izravnani, četudi še ni pri nas izplačan (na razpolago so tudi potrebni danarski znaki). S tem je stari klirinški saldo končno likvidiran. Ta klirinški saldo datira še iz časa pred pričetkom abesinske vojne in je ob uvedbi sankcij znašal okrog 50 milijonov lir. Likvidacija tega salda se je izvršila deloma s kompenzacijami v obliki državnih nabavk, ki jih je naša država oddala v Italijo. Očitno je prišlo do končne izravnave 5 milijona lir na ta način, da je bil v zadnjem času izvršen obračun za take nabavke.

V novem kliringu je saldo v tretji četrtini avgusta nazadovol od 1,4 na 102,7 milijona lir. Narodna banka je 24. avgusta izplačala v kliringu z Italijo klirinške nakaznice do številke 15.803 do 2. maja t. l.

Ostali kliringi

Med ostalimi aktivnimi kliringi zaznamuje kliring z Poljsko povečanje salda naših terjatev za 0,3 na 10,1 milijona din in v Turčiji za 0,3 na 14,9 milijona din, medtem ko je redni kliring z Bolgarijo le nebitveno nazadovol za 1,6 milijona dinarjev.

Med pasivnimi kliringi zaznamuje kliring s Češkoslovaško ponovno povečanje salda našega dolga za 2,4 na 165,4 milijona Kč in povečanje našega dolga v Madžarski za 2,8 na 42,2 milijona din. Nazadovol pa je saldo našega dolga v Rumuniji za 0,4 na 8,5 milijona din in saldo našega dolga v likvidacijskem kliringu s Švico za 0,07 na 5,42 milijona švicarskih frankov.

industrija cementa v Dalmaciji zadnja leta zašla v težko krizo zaradi občutnega padca zvoza, medtem ko ostale cementarne v središču države dobro poslujejo. V juliju je znašala produkcija vseh cementnih tvornic 7641 ton nasproti 7498 in 5230 tonam v juliju zadnjih dveh let.

Srednjeevropski hmeljski pridelek

Srednjeevropski hmeljski urad v Žatecu objavlja svoje tretje poročilo o stanju hmeljskih nasadov v Srednji Evropi po stanju 22. avgusta. V splošnem ugotavlja, da je bilo vreme v avgustu ugodno. Skoro povsod je pričakovati, da bo letošnji pridelek kvalitno izvrsten. Po količini pa bosta imela žetevki in rudniški okoliš kakšnih 15% manj nego lani, hmeljski okoliš v Nemčiji točno imela deloma več deloma pa manj pridelka, Poljska pričakuje obilno letino, v Jugoslaviji pa bo za 30% manj pridelka nego lani.

Glede hmelja v žateškem okolišu navaja poročilo, da so kotele srednjevelike, čisto in gladko zelene ter vsebujejo mnogo lupulina. Lanski pridelek je znašal 175.000 starih stotov letos pa je pričakovati za 15 odstotkov manj, to je okrog 150.000 stotov. V žateškem okolišu je hmelj prost vseh škodljivcev. Oustevki okoliš javlja cenitev pridelka v višini 29.000 stotov po 50 kg in bo hmelj kvalitno zelo dober. Rudniški okoliš pa javlja za 10 do 15 odstotkov manj pridelka, pa tudi kvalitno prvostopenjskega. Po poročilih iz Nemčije se cenijo letošnji pridelek na 228.190 starih stotov; od tega odpade na Hallertau 140.000 stotov, na Hirsbruck 22.000, na Tettnang 20.000, na Spalt 18.000 stotov itd.

V Franciji cenijo pridelek, če bo vreme nadalje ugodno, na 42.000 starih stotov, od tega odpade na Alzacijo 35.000 stotov, Poljska pričakuje zelo obilno letino, in sicer v lublinskem okolišu do 15.000 in v Wolyniji 40.000 stotov.

Glede letine v Savinjski dolini pravi poročilo, da zanesljivosti cenitev ni lahka, ker je stanje nasadov zelo različno in neenakomerno. Glede kakovosti prekaša letošnji pridelek lanskega po količini pa bo za 30 odstotkov manjši in bo znašal okrog 30.000 starih stotov.

Gospodarske vesti

== Gradnja ceste Kranj - Naklo. V gradbenem ministrstvu bo 21. septembra prva ofertna licitacija za rekonstrukcijo državne ceste št. 2 v odseku Kranj - Naklo od km 642.200 do km 650.850. Proračunska vsota znaša 10,3 milijona din.

== Zasedanje nemško-jugoslovenskega lesnega odbora v Crikvenici zaključeno. Nemško-jugoslovenski lesni odbor, ki je zadnje dni zasedal v Crikvenici, je v sredo zvečer zaključil svoje delo. Podrobnosti o doseženih rezultatih še niso znane. Naša delegacija zagotavlja le, da so bile dosežene nove koncesije v korist našim lesnim izvoznikom. Sklepi te konference bodo ob-

javljeni, ko jih bosta potrdili obe vladi. Večera sta se obe delegaciji pripeljali na Sušak, kjer so ju na mestnem poglavarstvu postopili.

== Ureditev položaja zobotekhnika. Finančni zakon za leto 1938-1939 pooblašča ministra socialne politike in narodnega zdravja, da lahko po odobritvi ministrskega sveta z uredbo z zakonsko močjo uredi položaj zobotekhnika z izpremembo zakona o zobozdravstvenih in zobotekničnih. Po dosedanjih zakonskih predpisih niso imeli vsi zobotekniki pravice do dentistične prakse, za katero se oni bore, ker mislijo, da so zadosti izvežbani, da morejo izvrševati vsa dentistična dela. Te zahteve zobotekhnika so nasprotovale vse zdravniške organizacije, ki so se postavile na stališče, da morejo zdravljenje pravilno izvrševati samo zdravniki-specialisti. Da bi ti dve nasproti stališči spravil v sklad in izvršil pooblastilo finančnega zakona, je minister za socialno politiko in narodno zdravje izdal odlok o ustanovitvi komisije za izdelavo uredbe o ureditvi položaja zobnih tehnikov. V komisiji sta dva pravnik, kot zastopnika ministrstva za socialno politiko in narodno zdravje ter po en zastopnik zveze zdravniških zbornic, zastopnik itomologov in zastopnik združenja zobnih tehnikov.

== Avstrijsko-jugoslovenska trgovska zbornica na Dunaju razpuščena. Z Dunaja poročajo, da je bila razpuščena Avstrijsko-jugoslovenska trgovska zbornica, ki je že kmalu po združitvi Avstrije z Nemčijo dobila komisarja. Predsednik te zbornice je bil dr. Edvard Prinz Lichtensteinski poslovođač predsednik je bil g. Eugen Stirling, podpredsednik pa Svetislav Jovanović.

== 44. razstava prireditelj ljubljanskega velesejma bo letošnji jesenski velesejem od 1. do 12. septembra. Jesenske prireditve v Ljubljani v jesenjsko redno dopolnilo spomladanskemu velesejmu, ki ima predvsem industrijski in obrtni značaj. Letošnja jesenska prireditev bo zavzemala ves prostor ljubljanskega velesejma, ki obsega 40 tisoč kvadratnih metrov ter bo izredno zanimiva in pestra. Podala bo mednarodno razstavo fotografije in filma, umetnostno razstavo, državno razstavo plemenskih psov 1. in 2. septembra, gospodinjstvo razstavo. Naši gostje, nadalje vzoren saden vrt in razstavo industrijskih in obrtnih proizvodov. Posebno bogato bo zastopano poljstvo in stanovanjska oprema, radio, avtomobili, pa tudi aeroplani, potem živila, izdelki male obrti, galanterija, bižuterija, kemice in tehnične novosti. Jugoslovenski harmonikarji bodo tekmovali za prvenstvo Jugoslavije in za prehodni pokal za leto 1938-39 v nedeljo 11. septembra. Razstavemu priložno bo priključeno tudi lepo zabavišče z raznimi atrakcijami, godbami in plesom ter variete, kjer bodo nastopili artisti svetovnih odrov. Pri popoldanskih varietetih predstavah ne bo vstopnine. Na odhodni postajni blagajni je treba kupiti celo vozno karto do Ljubljane in še rumeno železniško izkaznico za 2 din. Na velesejmu se dobi velesejska legitimacija in potrdilo o obisku, nakar ima obiskovalec brezplačen povratek.

Borze

25. avgusta

Na ljubljanski borzi so se danes angleški funti v privatnem kliringu trgovali nespremenjeno po 238. V zagrebškem privatnem kliringu je bilo povpraševanje po grških bonih po 29,25. Nemški klirinški delci, stanejo v Ljubljani nespremenjeno 14,50, v Beogradu 14,4965, v Zagrebu pa 14,50 odtodno za konec septembra 14,45 in za 15. oktober 14,50.

Na zagrebškem efektivnem tržišču je vojna škoda pri stalni tendenci notirala 484 - 485,50 (v Beogradu je bil promet po 485). Zaključki pa so bili zabeleženi v 7% Blatovnem posojilu po 95 in v delnicah Trboveljske po 174.

DEVIZE

Ljubljana, Amsterdam 2380,16—2394,76 Berlin 1742,03 — 1755,91, Bruselj 733,65 — 738,72, Curih 996,45 — 1003,52, London 211,96—214,04, New York 4316,63—4352,95, Pariz 118,72—120,16, Praga 149,93—151,03, Trst 228,04—231,13.

Curih Beograd 10, Pariz 11,9425, London 21,30, New York 436,375, Bruselj 73,6250, Milan 22,96, Amsterdam 238,75, Berlin 174,90, Stockholm 109,6250, Oslo 107,05, København 95,10, Praga 15,05, Varšava 82,06, Budimpešta 86,50, Atene 3,95, Bukarešta 3,25.

EFERTI

Zagreb. Državne vrednote: Vojna škoda 484 - 484,50, 4% agrarne 62 - 63, 4% severne agrarne 61,50 - 62, 6% begiške 92,50 - 93,25, 6% dalm. agrarne 91,50 - 92,25, 7% invest. 99 - 100, 7% Seligman 99 den, 7% Blair 94,50 - 95, 8% Blair 98,50 - 99,50; delnice: Narodna banka 7250 den, PAB 230 den, Trboveljska 174 - 175, Sečera Veliki Bečkerek 600 bl, Osejčka Ljvavica 180 den, Dubrovačka 350 den, Oceania 770 bl, Jadranska 350 den.

Beograd. Vojna škoda 484 - 484,25 (484), 4% agrarne 62,50 - 63, 4% severne agrarne 61,25 den, 6% begiške 92,50 - 93, 6% dalm. agrarne 91 - 92 (91,75), 7% stabiliz. 98 den, 7% invest. 99,50 - 100, 7% Seligman 99 den (100), 7% Blair 93,75 - 94,25, 8% Blair 98,25 den, Narodna banka 7275 - 7300, PAB 233,50 - 235 (235).

Blagovna tržišča

ZITO

+ Novosadska blagovna borza (25. t. m.). Tendence neizpremenjena, promet srednji. Pšenica: nova (78 kg) baška 147 - 152; sremška (79-80 kg) 147-149; slavonska 150-152; banatska 147-154; baška potiska 151 - 153. Turšica: baška in sremška 127 - 129, Banatska 125 - 128, Oves: sremski 125 - 127,50; slavonski 125 - 127,50. Jčmen: baški in sremski (64-65 kg) 142,50-147,50. Moka: baška 206 - 208,50; 255 - 265; 225 - 245; 206 - 215 - 225; 206 - 195 - 205; 207 - 165 - 175; 208 - 110 - 115. Flizof: baški in sremski v vrečah 117,50 - 125; baški in sremski beli brez vreč 202,50 - 205. Otrubi: baški in sremski 92,50 - 97,50.

BOMBAŠ

+ Liverpool, 24. avgusta. Tendence stalna. Zaključni tečaji: za avg. 4,51 (prejšnji dan 4,52), za dec. 4,60 (4,60), za april 4,67 (4,67).

+ New York, 24. avgusta. Tendence komaj stalna. Zaključni tečaji: za sept. 8,13 (8,17), za dec. 8,28 (8,34).

ŠOLSTVO

a—Vpisovanje na splošno obrtno nadljevni šoli v Ljubljani na Vrtači za vajence in brivske, frizerske, mesarske, pekarske, slaščičarske in vrtnarske obrti bo v nedeljo 28. t. m. od 10. do 12. dne 29. 30. in 31. t. m. pa od 13. do 15. Natančnejši podatki so na razglasi deski.

a—II. državna mešana meštanska šola v Zgoraji Šiški. Popravni izpiti bodo 30. in 31. avgusta. Vpisovanje bo 1. 2. in 3. septembra. V I. razred se sprejemajo učenci in učenke, ki so brez slabe ocene dovršili IV. razred ljudske šole. K vpisu morajo učenci in učenke prinesiti potrdilo o plačanem davku, zadnje šolsko izpričevalo in pri vpisu v I. razred tudi krstni list. Brez potrdila o plačanem davku se ni mogoče vpisati! Podrobna navodila na šolski deski.

a—Na novpustanovljeni meštanski šoli v Domžalah bo vpisovanje v I. razred 2. in 3. septembra vsakokrat od 8. do 12. V občinski posvetovalnici. Učenci in učenke, ki se nameravajo vpisati, naj prej izpolnijo prijavo za vpis, ki jo dobe v občinski pisarni, in jo kolkujejo s 5 din. Pri vpisu mora vsak predložiti poleg prijave še šolsko izpričevalo, krstni list in potrdilo od davčne uprave o višini vplačanega davka za odmero šolnine. Vsa plača pri vpisu še 20 din za zdravstveni fond ter 5 din za dijaško knjižico in za izpričevalo. Vsi naj pridejo v spremstvu staršev. Natančnejše o vpisu bo razglašeno na občinski deski.

a—Glasbena šola v Kranju potrebuje dva učitelja glasbe, enega za klavir, drugega za violino. Prednost imajo učitelji, ki bi bili sposobni voditi tudi mladinsko petje. Prošnje je treba priložiti izpričevalo o učni sposobnosti v glasbi ter kratak življenjepis; obenem naj se označi višina zahtevane plače, ki se bo končno sporazumno v posebni pogodbi določila. Skrajni rok za prošnje je 10. september.

a—Na meštanski šoli na Rakeku bodo popravni izpiti v torek 30. t. m. ob 8. Vpisovanje v I. razred bo 1. sept., v ostale 3 razrede pa 2. in 3. septembra vedno od 8. do 12. in od 15. do 17. ure. Vse ostalo bo razglašeno na šolski deski.

a—Drž. meštanska šola v Zagorju ob Savi. Vpisovanje v I., II. in III. razred bo 1. 2. in 3. septembra vsakokrat od 8. do 12. in od 15. do 18. Popravni izpiti bodo 31. t. m. ob 8. Za prigrisatek k popravnemu izpitu velja, kar se je učenec ob koncu šolskega leta naročil.

a—Vpisovanje v državno mešano meštansko šolo v Novem mestu bo 1. 2. in 3. septembra od 8. do 12. Prvi dan bo vpisovanje v prvi razred in bodo sprejete doslej prijavljene deklice po predložitvi potrebnih dokumentov. Tega dne bodo sprejeti v prvi razred dečki po razglasu od 7. t. m. Naslednji dan bo vpisovanje v II. in III. razred, 3. septembra pa v IV. razred. Če bo še kaj prostora, pridejo na vrsto še nekatere deklice. Prav tako bodo vpisani za mudniki II. in III. razreda. Popravni završni izpiti bodo v soboto 3. septembra ob 8., ostali izpiti pa v ponedeljek 5. septembra ob isti uri. Prva šolska maša bo 9. septembra ob 8. v kapiteljski cerkvi, začetek pouka pa 10. septembra.

a—Državna realna gimnazija v Mariboru. Vpisovanje v I. razred bo 5. septembra od 8. do 11. Za vpisovanje v ostale razrede veljajo navedbe v izveštju. Brez vseh potrebnih vpisnih listin ne bo mogel biti vpisan nihče. Otvoritvena služba boja bo 12. septembra ob 8. v stolnici; po maši se zbere učenci v svojih učilnicah.

a—Na prvi državni dekliški meštanski šoli v Mariboru bo vpisovanje v vse razrede dne 1. 2. in 3. septembra, vsakokrat od 8. do 12. ure. V prvi razred se vpišejo učenke, ki so dovršile 4. razred ljudske šole brez slabe ocene ali pa ki so dovršile kak višji razred, če nimajo več ko 14. let. Vsaka učenka prinese s seboj zadnje letno izpričevalo in davčno potrdilo o višini davkov, novinka še krstni list, učenka iz izven mariborske občine pa tudi nekolikovan potrdilo svojega občinskega urada, iz katerega bo razvidno, v kateri občini stanuje. Popravni izpiti završnega izpita bo 31. t. m., vsi ostali popravni izpiti pa 5. septembra, vsakokrat od 8. dalje.

a—2. drž. dekliška meštanska šola sv. Cirila in Metoda v Mariboru (Cankarjeva 5). Vpisovanje v vse razrede bo 1. 2. in 3. septembra dopoldne. V prvi razred se vpišejo učenke, ki so dovršile 4. razred ljudske šole brez slabe ocene ter do 1. januarja 1939. ne bodo presegle 14. leta. Popravni izpiti bodo za 4. razred 31. t. m. ob 10. za ostale razrede 5. septembra od 8. dalje. Vse podrobnosti glede odmere šolnine, raznih plačil pri vpisovanju, otvoritvene službe božje in začetka rednega pouka bodo zvedele učenke pri vpisovanju.

a—Na državni meštanski šoli v Ormožu so popravni izpiti v sredo 31. t. m. od 8. dalje. Vpisovanje v vse razrede bo 1. 2. in 3. septembra od 8. do 12. ure.

RADIO

Petek, 26. avgusta.

Ljubljana 12: Iz naših krajev (plošče). — 12:45: Poročila. — 13: Napovedi. — 13:20: Koncert radijskega orkestra. — 14: Napovedi poročila. — 19:00: Napovedi, poročila, obvestila. — 19:30: Nac. ura: Bela Krajina, geografsko kulturni pregled (g. Rudolf Dostal). — 19:50: Zanimivosti (M. Javornik). — 20: Plošče. — 20:10: Ženska ura: Konserviranje sadja, zelenjave, itd. (ga. Simonič). — 20:30: Operni napavi. So. delujejo: gg. Janko Vekoslav, Jean Franci in radijski orkester. — 22: Napovedi, poročila. — 22:30: Angleške plošče.

Sobota, 27. avgusta.

Ljubljana 12: Plošče. — 12:45: Poročila. — 13: Napovedi. — 13:20: Plošče. — 18: Schwaetove pesmi poje Akademski pevski kvintet. — 18:40: Konjske dirke pod Gornjanci (g. V. Pirnat). — 19: Napovedi, poročila. — 19:30: Nac. ura: Vuk Karadžić in Dubrovnik. — 19:50: Pregled sporeda. — 20: O znanosti (dr. A. Kuhar). — 20:30: Pester drobšč (plošče). — 21: Pre. nos Puccinijevih enodejank iz Rima, v odmorih napovedi in poročila. — Beograd 17:15: Pesmi in klavirske sklad. ba. — 20: Narodna glasba. — 21: Orkestralni koncert. — 22:15: Ples. — Zagreb 17:30: Laska godba. — 20: Violinske sklad. be in petje. — 21: Kakor Ljubljana. — Praga 19:25: Zvočna igra. — 20:15: Laska glasba. — 21:15: Orkester, petje, čelo. — 22:15: Plošče in ples. — Varšava 21: Pre. nos iz Rima. — Sofija 17: Laska, komorna in plesna muzika. — 20:55: Plošče. — 21:45: Laska in plesna muzika. — Dunaj 12: Dunajski simfoniki. — 16: Vesel spored. — 18: Pevski zbor. — 20:10: Lepe scene. — 21: Serenade iz Salzburga. — 24: Laska godba in ples. — Berlin 20:10: Premos ope.

rete »Carnovelski zvonovi«. — 22:30: Laska glasba. — 2:00: Nočni koncert. — München 20:10: Plošče. — 20:35: Operni prenos. — 24: Nočni koncert in ples. — Stuttgart 20:10: Veliki koncert operne muzike. — 22:30: Laska in plesna muzika. — 24: Veliki orkester. — 2:00: Laska glasba.

Iz Julijske krajine

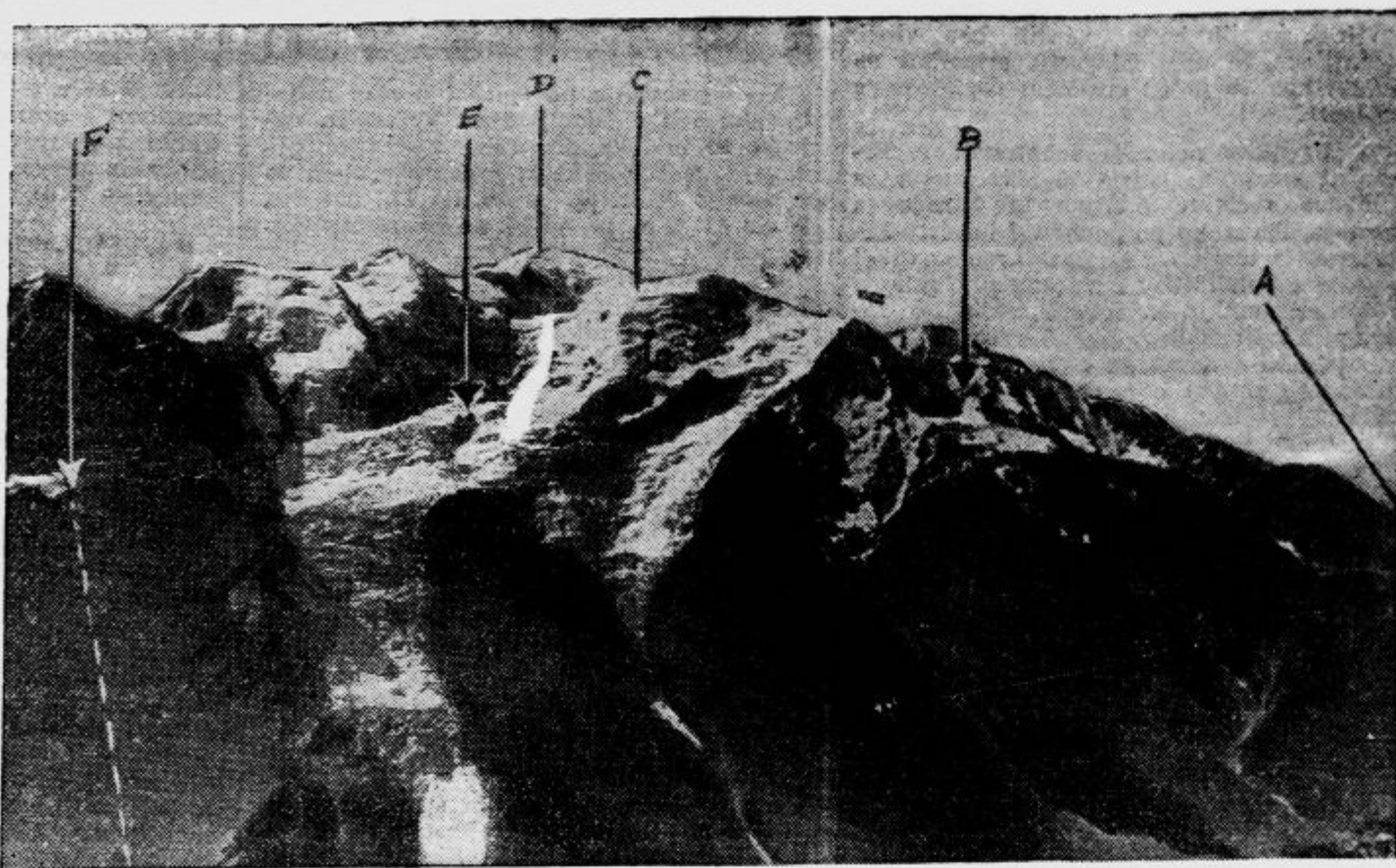
Obvezna oddaja koruze v javna skladišča

V torek so listi objavili zanimivo vest o najnovejšem ukrepu vlade, po katerem bo treba v bodoče oddajati v javna skladišča ne le pšenice, volne, in sviloprejkinih konov, nego tudi vse pridelek koruze. V podrobnem budo veljale za oddajo koruze povsem enake določbe kakor za oddajo pšenice, tako da si bodo kmetje smeli pridržati od svojega pridelka določene količine za lastno uporabo in za seme. Cene koruzi, ki jo bo treba oddati v skladišča, bodo uradno določene in ljudem bodo izplačevali denar za oddano blago prav tako po enakem postopku kakor pri doslej že izvajanih prisilnih oddajah drugega blaga. Javna skladišča so že doslej nakupovala koruzo, vendar ljudje niso bili obvezani oddajati ves presežek svojega pridelka. Kakor poročajo listi, so bili ukrepi o obvezni oddaji koruze potrebni zaradi najnovejših predpisov glede mešanice krušne moke.

V zvezi s tem je »Popolo di Trieste« objavil tudi zanimivo podrobnost o tej mešanici, ki širši javnosti menda še ni bila znana. Za mešanico krušne moke je bilo po dosedanjih informacijah predpisano poleg 90 užitnih delov pšenice 10 užitnih delov koruzne moke. Kakor pa poročajo omenjeni listi, bo v bodoče dopuščena tudi mešanica, sestavljena iz 80 užitnih delov pšenice in 20 delov koruzne moke, tako da bo ne glede na podražitev kruha, ki smo jo pred kratkim ob

Najvišja francoska planinska koč

Francoska ministra Jean Zay in Frossard sta te dni otvorila najvišje stoječo francosko planinsko postojanko, tako zvani Refuge Vallot v masivu Mont Blanca. S črko D je obeležen vršac Mont Blanca, visok 4807 m

Kako hranijo radij

Svinčeni oklepi proti izžarevanju

Bolničnicam, ki so tako srečne, da razpolagajo z radijem, povzroča hranitev tega zaklada velike skrbi. Tu ne gre samo za nevarnost izžarevanja žarkov, proti katerim se je mogoče zaščititi s svinčeni oklepi, temveč tudi za dejstvo, da se dragocena snov neprestano razkaja v pline, ki jih je treba loviti.

Radij so zato doslej hranili najrajši v raztopljeni obliki in dragocene razkrojne pline so zbirali s črpalkami v posebne posode. Že dolgo pa so si prizadevali dobiti

način, po katerem bi hranili radij v trdi obliki, ne da bi mogli razkrojni plini uiti. Doktorjema Parhomenku in Behounku s praškega radiološkega zavoda je sedaj uspelo, da sta rešila to nalogo. Poskusi, o katerih govori strokovni tisk na obširno, so pokazali, da se pri shrambi v gobasti obliki kremenčeve kisline učinkovitost preparatov ohrani do 97 odstotkov več let. Novi način shrambe se bo kmalu uveljavil menda povsod.

Zločinski gobavci

Senzacionalna aretacija na „Aveniji gobavcev“ v Tokiju

Iz Tokija poroča agencija Domei, da je policiji uspelo aretirati zločinski tolp 43 moških, ki so bili vsi govavi in doma s Koreje. Osem drugih zločincev, ki so osumljeni umorov, pa policija še išče.

Aretacija se je izvršila v okviru skrbno pripravljene racije v zgodnjih jutranjih urah v okolici, ki je v Tokiju znana pod imenom „avenija gobavcev“. Vsi uradniki, ki so se udeležili tega pogona, so nosili gumaste rokavice in uniforme, ki so bile popolnoma prepojene z razkroji. Stvar se je zgodila že pred časom, a oblasti poročajo šele sedaj o njej.

Med razpravo, pri kateri so vse obtožnice obsodili zavoljo ropov in tatvin, so imeli sodniki, priče, policisti in obtoženci sami na sebi obleke, prepojene z razkroji.

Zopet se je pojavil

Japonski general Doihara, imenovan tudi »Lawrence Daljnega vzhoda« inšpicira severno bojišče japonske vojske na kitajskem ozemlju

Zmaga metodičnega dela

Po desetletnem naporu na postavljanju v šestih grofijah je prof. Engledowu z zavoda za gojitev rastlin v Cambridgeu na Angleškem uspelo vzgojiti novo vrsto pšenice, ki dosega angleške pšenične vrste v marsičem prekaša. Gre za križanje raznih pšenice in to križanje je pokazalo razne prednosti že po peti žetvi.

Nova pšenica daje pred vsem 10 odstotkov večjo letino. Stebla so krajša in močnejša in to je zavoljo pogostih viharjev na Angleškem velika prednost, kajti ta stebla so odpornejša. Zrna je posebno odporno zoper različne bolezni.

Samo 285 g

V angleškem mestu Desborough se je zakonca Simey narodil deček, ki je tehtal pri rojstvu samo 285 g. Seveda novorojenček zaradi svoje slabotnosti ni ostal pri življenju. Preiskava pa je dognala, da je bilo trupelce otročka normalno razvito.

„Clemenceau“ na valovih

Francoski minister za mornarico Campinchi je podpisal ukaz za gradnjo linijske ladje »Clemenceau«. Ladjo bodo gradili v ladjedelnici v Brestu.

Mečevanje v vodi

Primer hladnokrvne borbe z moč v morju pri Sudburyju na Angleškem

Zaklonišča z vsemi udobnostmi

Angleško notranje ministrstvo je predložilo načrt, po katerem bi se zgradili pod Londonom predori kot zaklonišča zoper zračne napade. Zgradili bi jih iz jekla in jih opretili kakor moderna stanovanja.

Med drugim bi imeli električno napeljava, kuhalnike na plin in vodovode. Stroški za te naprave bi bili 11 funtov šterlingov na vsakega prebivalca Londona. Uporaba naprav podtalne železnice za zračno zaščito je bila odklonjena, kajti železnica mora obratovati tudi med zračnimi napadi.

Nov prekomorski velikan

Dne 27. sept. bodo splovili in krstili novi ogromni prekomorski »Kraljica Elizabeta«, ki ga gradijo v Brownovi ladjedelnici v Clyde Banku. Ladja je s svojimi 84.000 tonami še večja nego slovi »Queen Mary«, ki odrija samo 81.235 ton.

Trajalo bo pa še poldrugo leto, preden bo začel nov prekomorski obratovati na progi iz Anglije v Ameriko in narobe. S prvo vožnjo bodo proslavili tudi stoletnico družbe Cunard Steamship, iz katere je nastala združitev z drugo družbo današnja družba Cunard White Star.

Prestolonaslednica na počitnicah

Holandska prestolonaslednica princesa Julijana (s močnik) in njen soprog princ Bernhard-Lippe na Lidu v Benetkah

Novo življenje na opustošenem otoku

Raznotere živalske vrste in tropske rastline

Neka holandska znanstvena odprava, ki se je mudila v zadnjem času na otoku Krakatau v Sundskem prelivu, je odkrila, da se je v 55 letih po silovitih vulkanski katastrofi, ki se je primerila na tem otoku, naselilo nanj nič manj nego 600 različnih živalskih vrst, med njimi najlepši metulji, dalje hrošči, kuščarji, podgane in celo pčele.

Razen tega je na otoku že na stotine vrst tropskih rastlin, med njimi kokosove palme, mangova drevesa, oranže, agave i. t. d. S tem je življenje zmoglo nad umirnovalno silo narave.

Otok Krakatau se je 26. avgusta 1883, kakor znano, zavoljo ognjeniškega izbruha razkral dobesedno na dvoje in ga je morje požrlo. Samo majhen ostank je še moel iz oceana.

Potopitev otoka je povzročila najslabše valove, kar so jih kdaj opazovali. Dvigali so se do višine 35 m proti sosednjim obalam, kjer so povzročili strahovito razdejavanje. Te valove so registrirali celo na francoski atlantski obali.

Iz morja je vstal stober dima in pepela do 3000 m visoko in je povzročil za cela leta intenzivno skalitev ozračja, ki ga je bilo opaziti po vsem svetu kot rdečkasto zarjo. Valovi spremenjenih zračnih pritiskov so tedaj trikrat obkrožili zemeljsko oblo. Strahoviti trušči vulkanskega izbruha je bilo slišati do Avstralije in Čilona, toda zabeležili so ga kakor grmenje daljnega topništva tudi 4000 km daleč.

Dvajset let so plavali kosi pločev iz ognjeniškega žrela po Indijskem oceanu. Istočasno s Krakatomom je začelo delovati 30 vulkanov na Javi in istočasno so opazovali več nego petnajst morskih smrkov. Pepel,

ki ga je izbruhal strašni vulkan, se je mestoma ulegel kot 50 m visoka plast in je pokrnil površino, ki je bila večja od Francije.

Zrtev tistega izbruha in visokih valov je bilo 50.000 ljudi. Samo v Bataviji je izgubilo življenje 15.000 ljudi.

Odstopivša ministra

Zaradi Daladierovega govora, s katerim je naznanil spremembo 40 urnega delovnika, sta odstopila ministra Frossard (zgoraj) in Ramadier (spodaj). Vlada je bila nato takoj izpolnena s ministroma de Monziejem in Pomaretom

Najdaljši predor v ČSR

Skozi skalni masiv Visoke Tatire

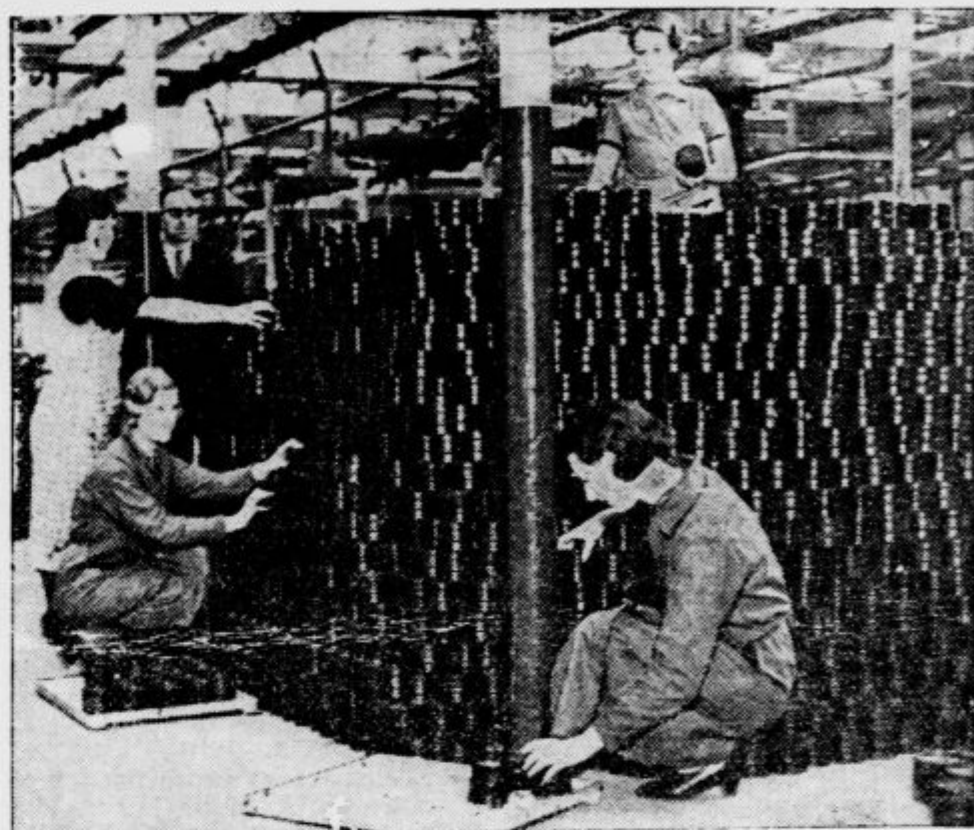
Več nego tisoč delavcev je proslavilo te dni preboj najdaljšega predora na Češko-slovaškem, v skalnem masivu Visoke Tatire. Več nego dve leti so gradili ta predor z dveh strani, s strani Banske Bistrice in s strani Divjakov.

Predor meri v dolžino 5 km, gradijo ga po najmodernejših načelih in bo ena izmed najbolj praktičnih naprav te vrste v Evropi. Delo je bilo težavno in tu pa tam zelo

nevarno. V skalnem masivu so odkrili nekaj vodnih žil, ki jih je bilo treba speljati drugam. Ena teh žil je dajala 500 litrov vode na sekundo in delavci so morali delati do kolen v ledeno mrzli vodi.

Pri razstreljevalnem delu se je pogostoma zgodilo, da so naboji odpovedali in posebna straža jih je morala potem neprestano iskati, da bi pri nadaljnjem delu ne nastala kakšna nesreča.

Plinske maske za Angleže

Angleška vlada ima v svojih skladiščih za primer vojne na razpolago 40 milijonov plinskih mask, ki jih bo v primeru vojne takoj razdelila med prebivalstvo

Žrtev svojega naslova

Ljudem ni bilo prijetno, ukazovati lordu...

V bolnišnici v Westminsteru je umrl lord Haldone. Štel je komaj 43 let, a je bil podoben izžvelemu starcu. Nekoliko dni prej so ga bili našli popolnoma izčrpanega na stopnicah bolnišnice.

Imel je za seboj kaj čudno življenje in je postal prav za prav žrtev svojega naslova. Njegovi predniki so bili lastniki približno vsega ozemlja, na katerem je

danes modno kopališče Torquay. Obubožali pa so čedalje bolj, že Haldonov oče je bil lastnik samo majhne hišice. Po njegovi smrti so prodali še to in lordova mati je umrla v največji bedi.

Vse to je lordu Haldoneu šlo preveč na živce. Bil je pripravljen, da bo delal in si z lastnimi rokami služil življenje. A vsakokrat, kadar je dobil kakšno delo, so ga odpustili že po nekoliko dneh. Ljudem je bilo neprijetno dajati povelja nekemu lordu.

Poskusil je vse, bil je za kuharja, trgovca z opravo, filmskega igralca in drugo, a nič mu ni uspelo. Na zadnje se je vrgel na krajo. Obsodili so ga večkrat, propadal je čedalje bolj in v zadnjih časih je beračil okrog sorodnikov, ki so ga odslavljali čim hitreje jim je bilo mogoče. Na zadnje je od pomanjkanja tako oslabil da je oblezal na stopnicah v bolnišnici.

235 milj dolg lednik

Odprava, ki sta jo organizirala ameriški »National Geographic Magazine« in Harvardovo vseučilišče, je odkrila na Aljaški najdaljši lednik sveta. Ko so preleteli gorovji Leagon in Stelia, so raziskovalci ugotovili, da sestavljajo trije ledniki, ki so jih smatrali doslej za samostojne, enoten, 235 milj dolg lednik.

Upepeljevanje narašča

Iz Prage poročajo, da stalno narašča število upepeljevanja mrtvih v čsl. prestolnici. Tako so na pr. lanske leto sežgali v krematoriju poleg drugih tudi 1242 pripadnikov rimske katoliške cerkve.

Poljske vojne ladje na Danskem

Poljska rušilca »Grom« in »Bliskavice« sta te dni uradno obiskala Dansko. Zastala sta se pred Kodanjem, v bližini jajte angleškega mornariškega ministra Duffa. Coopera. Poljski poslanik v Kodanju je priredil na čast poljskim pomorščakom slavnostno večerjo.

A N E K D O T A

V nekem štadiju pogajanj med Malo antanto in Madžarsko na Bledu se je pokazalo, da potrebuje madžarski poslanik v Beogradu novih instrukcij od svojega šefa. Toda madžarski zunanji minister Kanya se je nahajal prav tedaj v spremstvu državnega upravnika Horthyja na obisku v Nemčiji. Iz telefonske centrale v Kiehu, kamor je klical madžarski poslanik z Bleda, je prišel odgovor, da je Kanya tam popolnoma nepoznana oseba. Ko je madžarski poslanik sporočil to pojasnilo min. predsedniku Stojadinoviću, je slednji dejal: »Dobro, bom torej tako dolgo počkal, dokler se bo v Kiehu izvedelo, kdo je Kanya!«

VS AK DAN ENA

»V hotelu, kjer sem se pravkar posloval, so vsi jokali...«
»Tukaj se to ne bo ponovilo — — gošči morajo namreč pavši plačati vnaprej.«
(Gliša et Raco)

JACKSON GREGORY:

HČI SOLNCA

Roman.

Stočno se je popoldne sprijaznil s svojo usodo. Zavihanih rokavov je sedel ob oknu, zrl na prazni vrt in zabijal čas z uganjanjem o tem, kod hodijo ostali prebivalci hiše. Kje neki tičita Bruce in Barlow? Kakšne bajke jima spet tveže Zoraida? In kje je Betty? Zasačil se je, da se njegove misli pogostejše ukvarjajo z njo kakor z njegovima dolgoletnima prijateljskima. Jasno mu je bilo, da se živo zanima zanj, čeprav je to Zoraida in Ruizu Riosu tajil. Spet in spet je pri misli namočil občutil nekakšen nedoločen strah za njeno srečo in blagor, a ga je skušal premagati. Če bi se bila le Zoraida samo širokoustila, ko je grozila! Saj je vendar ženska in ne bi mogla Betty storiti ničesar nečloveškega. In vendar se bil da je bojazen zmerom odločnejše vračala. Kaj bi mu dal, da bi le vedel, kje in kako Betty prebija ure tega neskončnega dne!

Nazadnje se je zmračilo, prve zvezde so zablistele na sinjini neba; v hiši so se prižigale luči. Na veliko radost njegovo je iznenada potrkalo na vrata in bil je nežen Rositín glas, ki je dejal:

»La seniorita vabi seniorja Kendrica, če si je dovolj odpočil, da počasti nje in njene goste pri večerji.«

40

Sledil je dekletu v veliko, medlo razsvetljeno jedilnico. Skratko rdeči svileni senčniki so ustvarjali nekakšno skrivnostno vzdušje. Dolga miza je bila skrbno, z vidnim umetniškim okusom pogrnjena, na nji sta se blestela dragoceno srebro in kristal. Nekaj služabnikov je bilo pripravljenih, da gostom pripravijo sedeže. V visokih vazah so stale redke cvetlice, ki so v svetlobi zastitili luči sinjele sijale. Ko je Kendric vstopil, so se isti mah odprla vrata na nasprotni strani in vstopili so ostali Zoraidini »gostje«. Bruce je bil videti nekam neroden in okoren; očitno si je prizadeval, da bi dal Betty čuti čim več prezira; Betty je bila vsa zardela in vznemirjena; Barlow slabe volje, morda zavoljo roke, ki jo je nosil v obezvi, morda pa, ker ni utegnil dneva prebiti, kakor bi mu bilo všeč; nazadnje se Ruiz Rios v obleki iz bele flanele.

Ko so bili vsi zbrani, je na družbo leglo nerodno, mučno razpoloženje. Slednja trohica preproste, naravnost iskrenosti je šla od njih. Kendric je Barlowu čital v oči, da se kaj malo veseli svidenja z njim; Bettyne oči so se z vidnim ponosom odvrnile od njega; o prijateljstvu, ki ga je kazala večeraj, ni bilo ne duha ne sluha; videti je bilo, da ne zaupa Kendricu. Bruce se je delal, kakor da ga sploh ni bil opazil.

»Meni je vseeno«, je Kendric menil sam pri sebi. »Hudič naj jih vzame vse skupaj.«

Zoraida jim ni dala dolgo čakati. Eden izmed slug je — kakor na neslišen signal — odprl dvokrilna vrata na stečaj in Zoraida se je pojavila na pragu. Bila je, kakor da je pravkar prišla iz ene najodličnejših pariških krojačnic, a se je mimo-

grede pomudila še v zakladnici kakšnega barbarskega kralja, da navesi nase nekaj njegovih najlepših draguljev. Roke so ji bile gole, nosila je samo široke zlate zapestnice z dragocenimi kamni. V ušesih je imela dva krasna rubina, ki sta bila videti, kakor da ju prežarja notranji ogenj. Vrat ji je bil gol in obleka ji je bila na prsih in na hrbtu tako globoko izrezana, da je Betty sramežljivo umaknila pogled.

Danes je bila videti izredno lepa in privlačna. Življenjska radost je žarela iz nje, sijala je v njenih očeh. Za trenutek je obstala kakor kraljica, za kakršno se je v srcu čutila. Ponosna, samozavestna milina, s katero je glavo nagnila v pozdrav, je bila v resnici kraljevska.

Tudi težki stol z naslonjali za roke na gornjem koncu mize je bil podoben prestolu. Dvoje slug ga je potisnilo nazaj, da je sedla, nato pa ga spet pomaknilo na mesto. Ko je sedla, je z bežnim pogledom oplazila svoje goste in se nasmehljala, in ko jih je z nemo kretnjo pozvala, so drug za drugim molče posedli na odkazana mesta. Jim Kendric je sedel na drugem koncu mize na enakem stolu kakor Zoraida. Na njegovi desni je bila Betty, ki se je skrbno izogibala njegovim in Zoraidinim očem, in je zato ves čas strmela v krožnik pred seboj. Na Kendricovi levi je sedel Ruiz Rios, na desni in levi od Zoraide pa Bruce in Barlow.

»Bojim se«, je rekla Zoraida in se z bežnim nasmehom ozrla po gostih, »da so me moji dragi gostje danes smatrali za nevljudno. A ko boste pozneje spoznali našo solnčno deželo, a mi go, boste uvideli, da so dolgi, vroči dnevi odmerjeni po-

bitku in samoti v senči, medtem ko se pravo življenje šele ponovi začne.«

Kakor medica rumeno vino je stalo v čaši pred njo, natočeno iz stare brušene steklenice nenavadne podobe. Dvignila je kozarec in počakala, da je bilo natočeno vsem.

»Z vami pijem, dragi prijatelji, na mnogo lepih, zlatih noči!«

Komaj, da se je z ustnami dotaknila vina, samo živo je zrla po drugih. Barlow, ki je bil še zmerom slabe volje, je izpraznil kozarec na dušek. Bruce je pil malo in počasi, nato je kozarec postavil na mizo nazaj. Betty ni dvignila oči, roke so ji sklenjene ležale v naročju. Ruiz je hlastno srknil vase, oči so se mu razširile, sijale so mu od zadovoljstva. Kendric je brez misli prinesel čašo k ustnam, a ko je malo odpil, je bil presenečen. Se nikdar ni bil okusil podobne pijače. Bilo je, kakor da mu je po nosnicah dahnul izredno slasten vonj gori do mozga; ko se je kapljica dotaknila neba, se je namah prelila v kri in vse telo je človeku prevzela nekakšna električna napetost. Vino je učinkovalo kakor čarobni napitek; človeka je vsega razgibalo in spet pomirilo, a vendar mu je v krvi ostal čudovit, pomladno veder, mladosten mir.

Samo Barlow je pil do dna. In namah je izginila njegova slaba volja, topla rdečica mu je stopila v zdrava, ogorela lica; vzravnil se je na svojem stolu, oči so mu zasijale. Zoraida je šla s pogledom od enega do drugega in se tiho smejala.

»Nu, kaj pravite na Zoraidino vino?« je veselo vprašala.

Kulturni pregled

Razgovor z dr. Bohušem Vybiralom

Vračala sva se iz Ptuja v Maribor in se nemoteno pogovarjala. Dr. B. Vybiral je bil v Ptuj gost dr. Šalamuna, sestala se je z avtorjem »Lukarjeve« prof. A. Ingolič in se ogledal ptujske starine. Bil je poprej že dvakrat v Ptuj in se je vsega še natančno spominjal. Opazil je vsako spremembo, novo ali renovirano poslopje, vedel je za nedavno odkritje fresk v minoritski cerkvi in za muzej na gradu, ki je šele nedavno postal dostopen javnosti. Ptujski grad mu je ugajal, posebno pa razgled po Lukarji, do Dornave in še dalje, do Dornave gore, ki jo je sam prepoznal. »Kakšno zatišje je tu zgoraj, kako krasen dom bi bil ta grad za vaše pisatelje in umetnike!...« Po kratkem izletu v Haloze je zdaj odhajal v Maribor, da se vrne v domovino. Segel sem za vprašanji tja v njegovo dijaška leta, ko se je na Dunaju kot siromašen študent preživljal z literarnim delom, s prevajanjem in dobovanjem. »Ze takrat sem se v Jagličevem slovenskem seminarju seznanil z mnogimi slovenskimi študenti. To so vsa znana imena. Mo, mnogo od teh jih je prav v zadnjih letih zmanjkalo v naših vrstah: Prijatelj, Lah... V tem času je naša »Moderna« bila na pohodu in z menoj študijska generacija je že rasla iz Cankarjeve in Zupančičeve besede. Zato je čisto razumljivo, da sem se ožrel za Cankarjev romantični realizem. Ta nam je bil takrat še posebno blizu. Pa ne le to, temveč predvsem ostro politično ozračje tistih predvojnih let nas je zganilo in etnilo v tesnejše vrste. Od tedaj moje zanimanje za Slovence.«

— Katero Cankarjevo delo Vas je takrat najbolj zanimalo?

»Menda le »Podoba iz sanj«. Saj je v vizijah prerokovalo to, po čemer smo prav tako tudi mi hrepeneli. Čudovita njegova ljubezen do svojega strpljenega malega naroda je to bila. Sploh je Cankar bil tisti, ki me je vsega ožrel in zajel in vse moje poznejše prevajanje je poglajlo korenine iz njega.«

Od tedaj do danes so dosegli Vybiralovi prevodi nad 25 del. Torej je kar celo knjižnica, ki v domači besedi manjka gotovo marsikateremu takemu Slovencu, ki mu po položaju ali denarju ne bi smela. V nji se za Cankarjem še vrste imena: Izidor Cankar, Novčan, Levstik, Tavčar, Kraigher, Kmetova, Pregelj, Bevč, Seliskar in med rokopiši Kač in Ingolič.

Tako je Vybiral zrasel z našo literaturo do najmlajše slovenske proze in zanimalo me je, ali bo kateremu dal posebno prednost.

»Tega ne morem. Za Cankarja sem že po vedal, Novčan me je vzravedel po vaših novelah socialno-agrarne problematike, Kraigher po slikanju obmejnih razmer v dobi silovitega ponemčevanja. Levstik po »Gadjem gnezdu«, za katero vem, kako predstavlja Slovence med svetovno vojno itd. Pri vsakem delu sem našel kaj karakternističnega za Slovence in to me je ob njega umetniški vrednosti vedno vodilo.«

Iz vsega tega takoj spoznamo, kako urejeno je Vybiralovo poznavanje naše književnosti in kako zna vsakemu delu najti svoj prostor, veljavo in smoter. Celo bolj in lepše kot marsikdo izmed naših Bo to zato, ker je prevajanje, posebej pa se njegovo, literarno soustvarjanje v živi in sočni besedi. Saj na tudi mora biti, če pomislimo, koliko avtorjev različnih smeri in stilov je preli, kako različne barvne ritme in napreve je ujel v jezikovno bogastvo svojih čisto novih podob in besednih zgradb.

»Včasih se že kar mučim, da zadenem ustrežajoči ritim, lišem in iščem, toliko, krat prisihujem, pa le noče vedno takoj tako zapeti, kakor bi jaz rad. Tako mi je na primer Pregelj sloz postavil več takih spotik in se zdaj iščem za neko tolminko besedo odgovarjajoči izraz. Imam ga, toda ni tistega v njem, da ne bi slutil kako sem vendar še oddaljen od pravega zvoka in pomena in s tem seveda od pisateljevega duševnega bivanja.«

V tem se mi zdi Vybiral prav takšen kakor naši koseci, kadar izbirajo nove kose. Trjandje z njimi in dolgo poslušajo kako zavzvenkejo, primerjajo in zopet napeto, z vsem svojim bistvom poslušajo. Vsaka se po svoje oglaš, vsaka stvar ima svoj glas in dokler dveh ne oglašijo, niso zadovoljni. »Lukarje« mi niso zadeli. Ingolič ima jezik, ki je razumljiv, slog pa lahko tekoč, razen tega na me agrarni problemi še posebej zanimajo in tiste dobro vidne stopnice razmer pred vojno, med in po vojni. Mislim, da bodo imeli lep odziv pri nas; saj se sama snov in nje svečevrstna barva to izločevata.

— Katera izmed knjig, ki ste jih prevedli, je imela največji uspeh?

»Tega ne morem niti sam oceniti. Je to tako različno, odvisno na tudi zelo od založnika, kako zna »organizirati in reklamirati«. Tako je na primer knjigarnar Mazáč kosel, da je Seliskarjev roman »Kraigher«

brode izšel v 8000 izvodih in tako seveda tudi pripomogel dobremu delu do širšega uspeha.

Se mnogokaj mi je povedal naš dr. Vybiral. V obeh sem mu tral, kako ves plamti za svojo-našo stvar. V vagonu je sedelo nekaj kmetijskih, orožnik, par delavcev in uradnikov. Vsi so prislunili, morali so pač vendar nekaj razumeti, saj je Vybiral od Ptuja do Maribora v češke stavke vpletal sama tako znana slovenska imena.

A. Debenak

Zapiski

KULTURNI TEDE V ZAGREBU

V nedeljo se prične v Zagrebu kulturni teden, ki bo stal v znaku dveh proslav: 300 letnice Gunduličeve smrti in stoletnice rojstva Avgusta Senoe. V proslavo Gunduliča bodo uprizarili pod milim nebom na Markovem (sedaj Stj. Radića) trgu njegovo znano pastirsko igrjo »Dubravko« z glasbo J. Gotovca in v ritmi Titu Strozija. Pri tej proslavi bo sodelovala tudi Hrvatska pevška zveza. V proslavo Avgusta Senoe pa je Strozij zdramatiziral njegov najbolj popularni roman »Prosjak Lukac«, ki ga bodo uprizarili igralci zagrebske drame v režiji pisateljevega sina dr. Branka Senoe, nedavno se intendant reprezentativnega hrvatskega gledališča. Kakor znano, je bil Avgust Senoa umetniški ravnatelj zagrebskega gledališča in dolga leta vodilni gledališki kritik ter si je pridobil velikih zaslug za napredek zagrebskega gledališča. V zvezi s proslavo stoletnice tega plodovitnega in zaslužnega pisatelja bo prirejena tudi razstava o njegovem življenju in delu. Razveseljivo je, da je v zadnjih letih dosegla lep uspeh izdaja Senoevih zbranih spisov, kar kaže, da ima pisec »Zlatarjevega zlata« in drugih znanih romanov in po vesti še vedno mnogo čitateljev.

V okviru zagrebskega kulturnega tedna bo Nar. gledališče uprizarilo še Lisinskega opero »Porinc«, Matia hrv. gledal. prostovoljce pa Hofmannsthalovo dramo »Slehniki«, ki je nekoliko predelana in opremljena z Matzevo glasbeno spremljavo. — Kulturni teden bo zaključil simfonični koncert Zagrebske filharmonije. Na programu koncerta bodo samo domače skladbe.

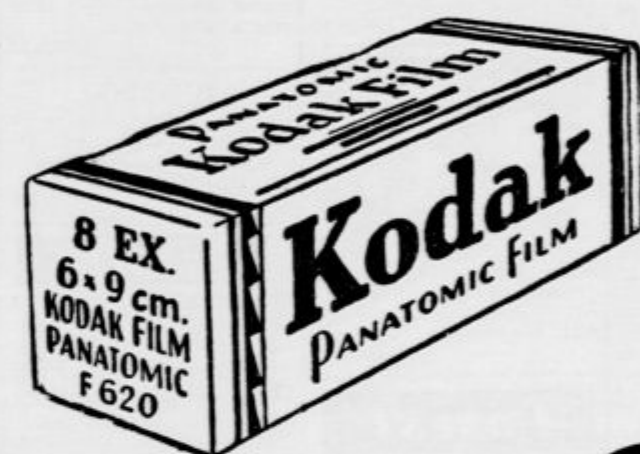
Odgovor g. Poliču. Združjenje gledal. igralcev v Ljubljani nam je poslalo tole izjavo: Na izvajanja ravnatelja opere g. Mirka Poliča o krizi naše opere, ki jo pojasnjuje s težkočami in ansamblu, v repertoarju, s splošno gospodarsko krizo, z odnosi občinstva do opere, in s katerimi pri-

pisuje poglavitne vzroke sedanjega stanja opere pomanjkanju denarja, pripominjamo za zdaj samo toliko, da z omenjenimi zaglavlji in z načinom njih obravnave niso izčrpani, niti zadostno prepričljivo prikazani povzročitelji nazadovanja naše opere. Kot neposredno prizadeti bomo še obrazložili svoje mišljenje o krizi opere, kakor jo gledamo in občutimo mi. — Drenovec, predsednik; Jerman, tajnik.

Časopis »Slovenski jezik«. Pravkar je izšel v celotnem zvezku prvi letnik glasila ljubljanskega slavističnega društva »Slovenski jezik«. Urednik novega znanstvenega ožornika so znani slavisti dr. Anton Bajec, dr. Mirko Rupel in prof. Jakob Šolar. Pridružujemo si podrobnejše poročilo o novem pojavu v našem domačem znanstvenem življenju, za danes bodi samo kronistično zabeležen izid tega časopisa. Prvi letnik prinaša med drugim spominsko besedo dr. A. Slodnjaka o Ivanu Prijatelju, Francetu Koblarju govor o Otonu Zupančiču, obsežni razpravi dr. Iv. Grafenauerja: »Starobavarska (svetocemeranska) molitev v starem slovenskem in v stes. jeziku« in »Vodnikov delež pri Kopitarjevi abecedni prenosnici«, dalje razpravo slovničarja dr. A. Breznika »Kastelev latinško-slovenski slovar«, že iz ponatisa znano disertacijo dr. Lina Legiše »Slovenska poezija od Vodnikovih Pjesmi za pokušino do priprav za Krajnsko Čeblico« in A. V. Isačenka zanimivi prispevek »O večjezičnosti«. Dr. Silva Trdina je obdelala Lenorino snov v slovenskih literaturah, Marja Boršnikova priložuje Cankarjeva pisma urednici »Slovenske«, dr. Drag. Lončar objavlja korespondenco Ivana Kunšiča, dr. Anton Oevirk objavlja formalistično šolo v literarni zgodovini Bogo Grafenauer pa reforme Jožeta II. v luči javnega mnenja. Nekaj literarno zgodovinskega gradiva je v Zapiskih, v Književnosti pa so izšle ocene važnih slovenskih slavističnih publikacij.

Prof. dr. Veber o R. Peterlinu: Petruški, V pravkar izšli 3. do 4. številki v Kamniku izhajajočega časopisa »Slovenska knjiga« (urednik pisatelj Ivan Albreht) je izšel na uvodnem mestu članek znanega filozofa prof. dr. Franceta Vebera »Petruškova filozofska in slovenska podoba«. Pisec označuje z zanimivih novih vidikov osebnost pokojnega pesnika. V isti številki je izšlo nadaljevanje prof. Vebrove filozofske razprave »Idealizem in svetovni nazori«. Kakor posnemamo iz knjižne napovedi, pripravila založba »Slovenska knjiga« izdajo prof. Veberove nove knjige »Nacionalizem in krščanstvo«. Izmed ostalih prispevkov v tej številki »Slovenske knjige« omenjamo no dramatsko delo Ovečka Golarja »Mojo prekrasni!«, nadaljevanje povesti Jožeta Kranjca »Obraz v oknu«, prozo Jožeta Krivca »Ljudje na razpotju« in Otilije Spurove črtico »Cankarje« ter pesem Iva Peružija. Številko zaključujejo nekatera poročila Iv. Albrehta in dr.

Užitek je fotografirati s

Bil dež ali solnce, jutro, poldan ali zvečer - posnetki vedno dobri!

27°

V nekaj vrstah

Naša nogometna reprezentanca,

ki bo v nedeljo v Zagrebu igrala proti Čehoslovakom bo nastopila v naslednji postavi: Glaser, Hügel, Dubac (Matošič), Lechner, Jazbinšek, Kokotović, Šipoš, Antolović, Aoa Petrović, Čabrić, Zečević. Tekmo bo sodil švicarski sodnik Wietrich. — Na zadnji seji kazenskega odbora JNS je bil izralec sarajevske Slavije Matekalo kaznovan z enomesечно prepovedjo igranja, ker je žalil sodnika. — Sodniški odbor JNS je kaznoval sodnika Gligoričevića z enomesечно prepovedjo sojenja zaradi nepravilnosti, ki jih je zagrešil na tekmi Jugoslavija — Baek.

Zagrebske »Novosti« se v zadnji številki še nekoliko bavijo z

juniorskim plavalnim prvenstvom v Novem Sadu

in načenja jo v zvezi s tem tudi vprašanje, ki smo ga v tej rubriki zastavili pred nekaj dnevi tudi mi, ali so bili fenomenalni rezultati, boljši od starih rekordov, ki jih je v 9 primerih dosegla naša juniorska plavalna garda, res pravilni in polnovredni. Pisec članka (menda sam vršilec dolžnosti tehničnega referenta A. F.) pravi med drugim, da je bilo z naknadnim merjenjem ugotovljeno, da je bila proga namesto 50 m dolga samo 49,60 m, kar bi zmeslo pri dolžini 200 m 160 cm razlike. Članek naznača, da ta malenkostna razlika nikakor ne more zmanjšati vrednosti teh odličnih rezultatov in je le škoda, da se hoče s takimi argumenti zmanjšati vrednost naših najnovejših mladinskih izidov v plavanju ter pripisujejo ta njihov veliki polet izredno ostrim konkurenci in medsebojni rivalnosti. Verjeto pa, da je bila proga drugi dan za 2 m skrajšana. A. F. odločno odklanja, češ da je neresna. Kdor pozna tehnično stran plavalnega sporta in dosežene čase naših mladih in starih plavalcev ter forme najboljših plavalcev na svetu, tega vsi ti argumenti odgovornega funkcionarja na tem prvenstvu še zmerom niso mogli prepričati, da so bili ti nedeljski plavalni rezultati, boljši od rekordov, realni.

Naša teniška

»mušketirja« Puntec in Kukuljević, ki sta pred dnevi srečno prispela v New York, sta v prvem nastopu onstran oceana razočarala ameriško publiko. V dublu, v katerem sta imela za nasprotnika manj znana Američana Batitta in Gasyja, sta izgubila v treh setih 2:6, 8:10, 6:8.

Naši lakhoatlet

ki bodo nastopili na IX. balkaniadi v dnevi 11., 17. in 18. septembra v Beogradu, so zdaj že vsi zbrani v Beogradu, kjer bodo pod vodstvom zastopnikov ministarstva za telesno vzgojo in vseh treh inozemskih trenerjev JLAS (Kaltenbach, Czereja in Kleina) skupno taborili do otvoritve balkaniade. Atleti so vsi nastanjeni v zgradbi Sokolskega doma — matice, trenirali pa bodo po vnaprej določenem sporedu dnevnopolodne in popoldne na igrišču Jugoslavije. Naši reprezentantje bodo letos za mesto na balkaniadi dobili tudi popolno

bodo podrobnosti še določene na prvi seji organizacijskega odbora. Letošnja balkaniada bo za javnost odprta že v soboto 10. septembra zvečer z velikim spreedom v katerem bodo korakali razen vseh udeležencev tudi številni uradni predstavniki tujih in domačih lakhoatletskih organizacij. Kakor se vidi, so letos merodajni činitelji posvetili vnani strani te naše reprezentativne lakhoatletske prireditve pozornost, kakor še nikdar prej in bi bilo želeli, da bi bila ta vsaj kolikor toliko v skladu tudi s tehničnim znanjem, ki ga bodo mogli naši atleti pokazati v tem težkem mednarodnem nastopu. Zadnja vsedrjavna prireditev v lakhi atletiki — tekmovalje za državno prvenstvo posameznikov — nas o tem žal nismo mogli prepričati.

JNS je na zadnji seji imenoval člane sodniškega zbora pri LNP, in sicer gg. Deržaja, Kušarja, Mrdjena, ing. Sketja in Vrhovnika.

ZSK Hermes (Motosekcijski). Redna odbojstva seja drevi ob 20. v restavraciji »Sestica«. Ker je na dnevnem redu tudi vprašanje dirke na Grad, vsi točno in sigurno. — Tajnik I.

SK Svoboda (Ljubljana). Danes obvezen trening za juniorje in I. moštvo, zaradi nedeljskih tekem. Po treningu ob 19.30 obvezen članski sestanek v Delavski zbornici za vse igralce. Po sestanku seja upravnega odbora istotam. Udeležba obvezna. — Tajnik.

SK Slavija. Drevi ob 20.15 važen članski sestanek. Pozivam vse nogometaše, da se ga sigurno udeležijo. — Tajnik I.

Kolesarska podzveza sklicuje sejo za drevi ob 20. v kavarni Vošpernik. Strogo obvezno!

Jugoslavija : Atletik. V nedeljo ob 16.30 se bo pričela na Olimpijskem igrišču v Gaborju pri Celju prvorazredna prvenstvena tekma med celjsko Jugoslavijo in Atletiki. Tekma bo gotovo prav živahna in napeta. Ob 15. se bo pričela istotam poskusna tekma med SK Borutom iz Gotovelj in kombiniranim moštvom SK Celja.

Iz življenja na deželi

Iz Slovenjega Gradca

sg— Osebnost. Na lastno prošnjo je bil premeščen iz meščanske šole v Slovenj Gradcu na meščansko, šolo v Ormožu strokovno učitelj g. Alojzij Jenko. Pri ljubljenski pedagogu, ki si je v teku dolgoletnega službovanja v našem mestu pridobil vs. simpatije prebivalstva, želimo tudi na novem mestu obilo uspehov.

Iz Ljutomera

lj— Zvočni kino Sokolski dom v Ljutomeru predvaja drevi ob 20. in v nedeljo 28. t. m. ob 1. in 6. popoldne in ob 8. zvečer film »Kirschfeldski župnik«. Kot dodatek Foksov zvočni tehnik. Naslednji film dne 3. in 4. septembra.

BLAD. Zvočni kino danes ne igra. Jutri popoldne in zvečer prinašamo velfilm za borbo osvobodnja Poljske. Priredba in igra

S P O R T

Rekordni poskusi v bazenu Ilirije

Včeraj je na progi 400 m prsno s časom 7:37.3 uspel poskus Zlate Boršičeve (Viktorija)

Ljubljana, 25. avgusta. Plavalci Viktorije niso brez namena prišli že v terek v Ljubljano. Njihova namera je bila nekoliko zboljšati rekordno tablico. In res so napovedali za četrtek, petek in soboto popoldne poizkuse rušitve nekaterih rekordov. Danes ob 16. je bil prvi poizkus. V kopališču je bilo zadostno število sodnikov, tako da je bilo formalno vse v redu. Bili so skupno trije rekordni poizkusi, od katerih se je eden izjalovil. Prav za prav pa so bili doseženi 4 novi rekordi, če bi bilo vmesne čase merilo zadostno število sodnikov. Kljub 4 rekordnim časom pa bo priznan le en rekord. Smolkova in Wernerjeva namreč nista naši državljanki — njuni prošnji se nista rešeni — in po naših pravilih inozemec pač ne more biti jugoslovanski rekord. Tako je današnji prvi dan poizkusov v stvari prinesel le en sam rekord, in sicer po Zlati Boršičevi (Viktorija) na 400 m prsno.

Prva se je poizkusila juniorka Neda Krmpotičeva na 400 m prosto. Rekord ima Lampretova (Ilirija) že od 1. 1932 s 6:22. Krmpotičeva je dosegla čas 6:37, torej 15 sekund slabše od rekorda. Njeni vmesni časi so bili na 100 m 1:27.2, na 200 m 3:08.6, na 300 m 4:54.8.

Sledil je poizkus rušenja rekorda na 400 m hrbtno po Ingi Smolkovi (Viktorija). Rekorda na tej progi še nimamo in je seveda poizkus moral uspeti. Smolkova je dosegla prav dober čas 6:25.5, kar je celo za 12 sekund boljše od Krmpotičeve, ki je plavala crawl! Tudi njeni vmesni časi so bili izvrstni. Na 100 m je dosegla 1:27.9 (rekord ima Beara z 1:29), na 200 m 3:07.2 (rekord Draguše Finc 3:32) in na 300 m 4:47.8. Razen na 100 m je Smolkova

Seveda rekordi na 100 in 200 m ne bi mogli biti priznani, ker jih je meril samo en sodnik. Ko bo Smolkovi priznano državljanstvo, bo njen čas 6:25.5 priznan kot rekord.

Kot zadnji je sledil poizkus na 400 m prsno po Editi Wernerjevi (Ilirija) in Zlati Boršičevi (Viktorija). Rekord ima M. Matota (Concordia) s 7:49.4 od 1. 1932. Že vmesni časi so obetali znatno zboljšanje rekorda, kar se je tudi zgodilo. Wernerjeva je plavala 7:20.6, Boršičeva pa 7:37.3. Slednji rezultat je novi rekord, ker Wernerjeva še ni naša državljanka. Vmesni časi Wernerjeve so bili: 1:39, 3:30.8 in 5:26, Boršičeve pa 1:40.6, 3:35 in 5:36.1.

Rekordni poizkusi se bodo nadaljevali tudi še v petek na progah 200 m in v soboto v mešanih stafetah, vselej ob 16. ure dalje.

Nogomet v Trbovljah

V nedeljo: Hermes—Amater

Za nedeljo 28. t. m. je povabil Amater v goste renomirano moštvo Hermesa iz Ljubljane. Gostje so v odlični formi, kot pričajo rezultati, ki so jih dosegli v zadnjih srečanjih. Za moštvo domačinov bo to dober in dostojen trening, zlasti ker se že 4. sept. prične prvo tekmovalje in bo moral Amater takoj prvo tekmo odigrati s SK Celjem v Celju. Zaradi tega vabimo sportno publiko, da obišče to tekmo in se prepriča, v kakšni kondiciji so domačini in kako bodo zastopali trboveljski sport. Tekma se prične ob 16.30 na igrišču Amaterja s predtekmo.

Postani in ostani član Vojnikove družbe!

MALI OGLASI

Službo dobi

Beseda 1 Din, davek 3 Din; za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Brivski pomočnik mlad, hiter delavec, dobi takoj mesto. Vekoslav Vrborny, Slovenjgradec. 19828-1

Pisarniško moč z znanjem stenografije in nekaj nemščine, sprejem. Ponudbe pod šifro »Začetnica 777« na ogl. oddelku Jutra. 19861-1

Več dobrih plesk. pomočnikov sprejme takoj Vojska Stane, pleskar, Ljubljana, Cerkve na ul. 11. 19851-1

Mizarskega pomočnika sprejme takoj. Mizarstvo Ljenc, Ljubljana, Celovska ul. 209. 19858-1

Prvovrstna godba potrebuje dve lepi, mladi dekleti, ki bi se hoteli učiti igrati razne instrumente. Garancija solidno. Pogoj stanovanje, hrana, portni stroški 200 din mesečno plače. Ponudbe s fotografijo na: Daliković, kapelnik Zavidovič, Bosna. 19811-1

Strojepisko in stenografijo za slovenski in nemški jezik, sprejem za september. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Perfektna stenografija«. 19864-1

Gostilničarsko kuharico dobro izurjeno v kuhinji, sprejem. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 19862-1

Krojaškega pomočnika žena, ki se je v sredo dvakrat zgledil v Devinski ul. šte. 7. 19882-1

Trgov. pomočnico verzirano v kuhinjski posodi, porcelanu in steklu, sprejme A. Videl, Maribor. 19878-1

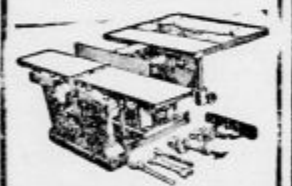
Mlajša kuharica zmožna tudi vsega gospodinjstva, poštna in pridna dobi mesto pri boljši rodbini v Zagrebu. Nastop takoj. Plača od 400 do 500 dinarjev. — Osebnost se je predstavila pri vprašanju hotela »Union« v Celju. 19870-1

Šivilje in vezilje, izveščane za pletenice, sprejme F. & M. Rozman, Ljubljana, Gospodarska 4-L. 19883-1

Službe išče Vsaka beseda 50 par; davek 3 din; za šifro ali dajanje naslova 5 din; najmanjši znesek 12 din.

Brivski pomočnik mlajši, dober delavec, pediker, perfekten tudi v nemškem jeziku, želi prenesti službo. — Naslov: Furlinger Leopold, pri Paldach, Celje. 19868-2

FORTUNA Elektro univerzalni stroj v vsako mizarsko delavnico! RESITELNI MALE OBRTI IN STEAH NASIH KONKURENTOV! Din 6.800.—

MIZARSKI mojster I. MIRTIC, Novo mesto, nam sporoča: Vsek tedni si več mizarijev ogleda moj stroj »Fortuna« in se ne morejo dovolj nadejati veliki priročnosti in zmožnosti istega. Se vsak je izjavil, da ga bo takoj naročil in sem Vašo trditev, ki razpolaga z najnovejšimi stroji, priporočil kot najzanesljivejšo in solidno.

PETER ANGELO d. o. o. stroji za obdelavo lesa LJUBLJANA, Tyrševa 36.

Pekovski pomočnik vojašine prost, star 23 let, vajen vseh del, želi nastopiti službo. — Josip Muhr, Dolnja Lendava. 19830-2

Gospodična mlajša moč, išče službo v večji pisarni ali kot blagajničarka. Ponudbe na ogl. oddelku Jutra pod »Vešča moča«. 19832-2

Prodaj Beseda 1 Din, davek 3 Din; za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Vrtnarji! Rezano žico za večje in šopke dobite v železnini FR. STUPICA, Ljubljana, Gosposvetska 1. 19847-6

Kupim Beseda 1 Din, davek 3 Din; za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Krzneno jopico ali plašč, dobro ohranjen, kupim za svojo sorodnico. Kupim tudi pločevinasto kopalnico banjo. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod šifro »Plačam takoj«. 19822-7

Paradižnika svežega, popolnoma dozorelega kupi vsako množino Slamič, Ljubljana. 19315-27

Sadje Beseda 1 Din, davek 3 Din; za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Več tisoč kg jabolk nudim od 1.50 do 2 din. Žurman, Slov. Bistrica. 19821-34

Auto, moto Beseda 1 Din, davek 3 Din; za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Zündapp 500 ccm najnovejši športni model, skoro nov, zaradi nabave avtomobila ugodno naprodaj. Ogleda se lahko v garaži Bliciweisova cesta 52. 19863-10

Posest Beseda 1 Din, davek 3 Din; za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Hiša 4 sobe, kuhinja, klet, velik vrt, njiva, travnik, ugodno naprodaj v Poljčanah blizu šole, cerkve in železnice. — Pripravno za upokojenca. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 19823-20

Stanovanje odda Beseda 1 Din, davek 3 Din; za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Enosob. stanovanje cestno priležje, blizu živilskega trga oddam novembra 2 do 3 osebam. Pripravno tudi za pisarno ali mali obit. Pisarne ponudbe na ogl. odd. Jutra pod šifro »350 dine«. 19837-21

Trisobno stanovanje s pritlikinami, oddam za 1. oktober. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 19848-21

Enosob. stanovanje s pritlikinami, oddam za takoj ali kasneje. Vprašati: Celovška c. 56 nasproti stare cerkve. 19881-21

Stanovanja Beseda 1 Din, davek 3 Din; za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Enosob. stanovanje ali prazno sobo za september išče državna uradnica. Ponudbe pod »Stalna samka« na ogl. odd. Jutra. 19836-21a

Sobo odda Beseda 1 Din, davek 3 Din; za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Prazne sobe čiste, s posebnim vzhodom, oddam za september eni do dvema osebama. Riharjeva 2, I. nadstropje, za obrtno solo čez Gradaščico. 19865-23

Sobe išče Prazno sobo v mestu išče uradnica. Ponudbe pod »Stalna in točna plaščica« na ogl. oddelku Jutra. 19816-23a

Opremljeno sobo po možnosti z vzhodom s stopnišča, iščem za 1. september. Natančne ponudbe z navedbo cene na ogl. oddelku Jutra pod »načrto« »3758«. 19860-23a

Gospod išče opremljeno sobo za 1. september z navedbo plačila. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Točni plačnik 66«. 19845-23a

Konservatoristka išče sobo s klavirjem in popolno oskrbo. Kutin, Maribor, Maistrova 19, II. n. 19874-23a

Dijakške sobe Beseda 1 Din, davek 3 Din; za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Čisto sobico solčno, s posebnim vzhodom, s souporabo kopalnice, oddam solidnemu gospodu ali dijaku iz boljše družine z vso oskrbo na Tyrševi cesti 69a, III. desno. 19840-22

2 dijakinji(ka) nižješolki, sprejme v dobro oskrbo boljša družina v sredini mesta. Pomoč pri učenju. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 19843-22

Eno, dve dijakinji sprejem. Velika solčna soba, stalno topla kopalnica, dobra hrana, nemška konverzacija, klavir in velik vrt na razpolago. Verstovškova ul. 27. Mirje. — Tramvajska postaja: Langusova ulica. 19844-22

Za deklico trg. akademije iščem pri boljši profesorski družini oskrbo z nadzorstvom. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Za deklico«. 19736-22

Dijakinjo sprejem boljša družina v vso oskrbo Klavir na razpolago. Kutin, Maistrova 19, II. n. Maribor. 19873-22

Živali Beseda 1 Din, davek 3 Din; za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Dva mlada srnjaka oddam dobremu oskrbniku. Tudi posamezno. Dopise na Spreitzer Stefi, Buifet, Kočevje. 19826-27

Ženitve Vsaka beseda 2 din; davek 3 din; za dajanje naslova 5 din; najmanjši znesek 20 din.

Gospodična stara 25 let, vitka, srednje postave, želi znanja z gospodom, obrtnikom ali dijakom. Starost 28—40 let. Dopise na ogl. odd. Jutra pod »Ideal 13 pošto lečče«. 19818-25

Dopisi Vsaka beseda 2 din; davek 3 din; za dajanje naslova 5 din; najmanjši znesek 20 din.

Mladenič želi spoznati damo, ki bi mu pomagala do eksistence. Dopise pod »Bodočnost« na ogl. odd. Jutra. 19814-24

Ovignite v oglašnem oddelku dospelje ponudbe.

Razno Beseda 1 Din, davek 3 Din; za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

August 46, Biljard, Bolezn., Brezhibno vozilo, Cvet mladosti, Ciklame, Crpalka, Cistokvini, Dobro ohranjen, Dobro mesto, Dobro 218, Družnina uradnica, Dobro situirana, Drogist, Diskret., Domača hrana, Do 30.000, Denar, Endoruzinska vila, Eksistenca, Gotovina 111, Guvernerata, Harpizina 513, Izpujen manu-fakturist, Izpučen trgovski meš blaga, Jamstvo 2000, Januar 1939, Kuharica, Kavcija, Klavir, Lepi dom 807, Lepo življenje, Modni atele, Marljiv 182, Mlajša moč, Mlada dama, Mirni dom 170, Neodvisen, Najbolj prometni lokal, Nemščina predpogoj, Nesčebno prijateljico, Nekaj gotovine, Otrokoljubna, Ostavi nekaj zame, Prometna točka 19, Poletje 1., Pridnost, Prometna točka, Prime za vsako delo, Plača 800, Pridnost ali poročim, Poštena služkinja, Resni kupec, Stalen in točen, Sredina centra, Samostojen, Stalna sobica, Specijerska trgovina 900, Takoj 979, Takoj oddam, Učna strojeplavica, Uteha 65, Ugodnost, Udeležba, Ugodno 30, Vdovec in izključen, Vestna in marljiva, Veselje do potovanja, Velik promet, Zmožnost, Zanesljiva, Znamenita, Zračna soba, Zaslusček, Zlata jama, 250 tisoč, 7500, 11. 9. 4.

Din 60.— znaša mesečno odplačevanje za znameniti orig. »ARDA« otroški voziček. — Brezplačen katalog z največjo izbero v državi in zajamčeno najnižjimi cenami, ker jih kupite naravnost od izdelovalca. — Prevoz do vas plačamo mi.

»ARDA« - Beograd, Palmotičeva 12.

Med mestom in deželo posreduje »Jutrova« mali oglašnik

INSERIRAJTE V »JUTRO«

PHILIPS 'Love' Radios

NA NEBU RADIOV!

Naravnanje s pomočjo radio-klavirja. Pritisk s prstom zadostuje in že imate svojo najbolj priljubljeno postajo. Nova postajna klaviatura, edinstvena v preciznosti izvedbe omogoča lahko izbiro 8—12 postaj brez naknadnega naravnanja.

Presenetljivo izboljšanje prejema kratkih valov. Slednjič vendar že resnično dobra kratkovalovna glasba de vsak, ki sliši novi Philipsov prejemnik s pre-ampli vezavo. Prvič na trgu prejemniki z dovršeno kratkim valovnim delom, ki omogoča močan prejem na kratkih valovih brez vsakega šuma ob vsakem času.

Novi prvovrstni poceni superji. Poceni super najboljše reprodukcije že za majhen denar. — Prejem tudi najbolj oddaljenih postaj za ceno, za kakršno ste prej kupili prejemnik s samo enim krogom.

OBJAVA

novi Philips serije v soboto, 27. avgusta pri radio-trgovcih in po oglaših!

ZAKLETI GRAD

